

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI
PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM
IM. KRÓLA JANA III. SOBIESKIEGO
W GRUDZIĄDZU

ZA ROK SZKOLNY

1 9 3 4 / 3 5

G R U D Z I Ą D Z 1 9 3 5

WYDANE STÁRANIEM DÝREKCJI GIMNAZJUM

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI
PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM
IM. KRÓLA JANA III. SOBIESKIEGO
W GRUDZIĄDZU

ZA ROK SZKOLNY
1934/35

Wojciech Jaschke

Grudziądz, ul. Nadgórna 43 mb.

G R U D Z I Ą D Z 1 9 3 5
WYDANE STARANIEM DYREKCJI GIMNAZJUM

37

2.537/W

373.5(047)+reg.

TREŚĆ:

	Str.
I. Rozkład przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych w I. półroczu roku szkolnego 1934/35	4
II. Rozkład przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych w II. półroczu roku szkolnego 1934/35	5
IIIa. Skład Rady Pedagogicznej w r. szk. 1934/35	6
IIIb. Siły kontraktowe	7
IIIc. Nauczyciele urlopowani	8
IIId. Zmiany w składzie Rady Pedagogicznej	8
IV. Funkcjonariusze niżsi	8
V. Rozporządzenia Władz Szkolnych odnoszących się do zakładu	9
VI. Stan czytelnictwa wśród uczniów w r. szk. 1934/35	10
VII. Organizacje uczniowskie	11
VIII. Śpiew, muzyka i chór	20
IX. Wychowanie fizyczne	22
X. Hufiec Szkolny P. W.	22
XI. Sprawozdanie Towarzystwa Rodzicielskiego uczniów	23
XIIa. Ofiary młodzieży na cele narodowe i państwowe .	25
XIIb. Ofiary grona nauczycielskiego na cele państwowe i narodowe	26
XIII. Statystyka uczniów	27
XIV. Wyznanie, narodowość i miejsce urodzenia uczniów według stanu z końcem r. szk. 1934/35	28
XV. Spis maturzystów	29
XVI. Tematy wypracowań na piśmiennym egzaminie dojrzałości w maju 1935 r.	30
XVII. Działalność wychowawcza w r. szk. 1934/35	31
XVIII. Kronika Zakładu	36
XIX. Wycieczki	44
XX. Spis podręczników szkolnych	46
XXI. Spis uczniów	50
XXII. Dział Informacyjny	53

I. Rozkład przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych, udzielanych w I. półroczu roku szkolnego 1934/35.

Przedmiot	Klasa I a s a										Razem
	gimnazjum nowego ustroju				typ neoklasycyzy			typ kl. daw.			
	I a		II a		I b		V	VI	VII	VIII	
	I a	I b	II a	II b	I b	I b	V	VI	VII	VIII	
Religia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Język polski	6	6	4	4	4	4	3	3	3	3	32
Język łaciński	—	—	4	4	4	4	6	6	5	4	29
Język grecki	—	—	—	—	—	—	5	6	6	4	21
Język Francuski	—	6	4	4	4	4	3	3	3	3	22
Język niemiecki	6	6	4	4	4	4	3	3	3	3	29
Historja	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	24
Geografia	3	3	2	2	2	2	2	2	2	—	14
Matematyka	3	3	4	4	4	4	3	2	2	2	23
Fizyka-Chemia	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6
Przyrodznawstwo	3	3	3+2	3+2	—	—	—	—	—	—	12+4
Propedetyka filozofji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Zajęcia praktyczne	2+2	2+2	2+2	2+2	—	—	—	—	—	—	8+8
Ćwiczenia cielesne	2	2	2	2	2	2	3	2	2	3	18
Gry i zabawy	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	6
Razem	32+2	32+2	32+4	32+4	30	29	29	29	30	30	263+12
Hufiec Szkolny	—	—	—	—	—	—	2	2	2	—	4
Praca ręczna: nadobowiązkowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Rysunek: nauka nadobowiązkowa	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	8
Śpiew i muzyka: nauka nadobow.	śpiew godz. 2 muzyka godz. 1	śpiew godz. 2 muzyka godz. 1	śpiew godz. 2 muzyka godz. 1	śpiew godz. 2 muzyka godz. 1	2	2	chór godz. 2		—	—	8
											22

II. Rozkład przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych, udzielanych w II. półroczu roku szkolnego 1934/35.

Przedmiot	K										typ kl. daw.	Razem godzin
	gimnazjum nowego ustroju				typ neoklasyczny							
	I a	I b	II a	II b	V	VI	VII	VIII				
Religia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	16	
Język Polski	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	26	
Język łaciński	5	5	4	4	6	6	5	4	4	4	39	
Język grecki	—	—	—	—	5	6	6	4	4	4	21	
Język Francuski	—	4	4	—	3	3	3	3	3	3	20	
Język niemiecki	4	4	4	4	3	3	3	3	3	—	25	
Historja	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	24	
Geografia	3	3	2	2	2	2	—	—	—	—	14	
Matematyka	3	3	4	4	3	2	2	2	2	2	23	
Fizyka-Chemia	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	6	
Przyrodznawstwo	3	3	3+2	3+2	—	—	—	—	—	—	12+4	
Propedentyka filozofii	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	
Życie praktyczne	2+2	2+2	2+2	2+2	—	—	—	—	—	—	8+8	
Ćwiczenia cielesne	2	2	2	2	3	2	2	2	3	3	18	
Gry i zabawy	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	6	
Razem	32+2	32+2	32+4	32+4	30	29	29	29	30	30	261+12	
Hufiec Szkolny	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	4	
Praca ręczna: nadobowiązkowa	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	
Rysunek: nauka nadobowiązkowa	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	8	
Śpiew i muzyka: nauka nadobow.	śpiew godz. 2 muzyka godz. 1	śpiew godz. 2 muzyka godz. 1	śpiew godz. 2 muzyka godz. 1	śpiew godz. 2 muzyka godz. 1	chór godz. 2						8	
											22	

III a. SKŁAD RADY PEDAGOGICZNEJ W R. SZK. 1934/35

- 1) Prof. Puppel Jan — dyrektor gimnazjum — uczył języka niemieckiego w kl. V—3, VI—3, VII—3, razem 9 godzin tygodniowo.
- 2) Adamczak Tomasz — nauczyciel stały — opiekun kl. V-tej, uczył języka łacińskiego w I. półroczu w kl. V—6, VI—6, VII—5, VIII—4, razem 21 godzin tygodniowo; w II. półroczu dodatkowo w kl. Ia—5, razem 26 godzin.
- 3) Dziwił Mieczysław — nauczyciel stały — uczył nauki śpiewu w kl. Ia—1, IIa—2, muzyki—2. śpiewu chóralnego starszych—2, młodszych—2, razem 8 godzin tygodniowo.
- 4) Prof. Kapaun Wiktor — nauczyciel stały — opiekun klasy IIb zawiadowca gabinetu i zbiorów fizykalnych, uczył matematyki w kl. Ia—3, Ib—3 IIa—4, IIb—4, V—3, fizyki w kl. VII—3, VIII—3, razem 23 godzin tygodniowo.
- 5) Kasprzycka Marja — nauczycielka stała — opiekunka klasy Ia — uczyła w I półroczu języka niemieckiego w kl. Ia—6, Ib—6, IIa—4, IIb—4, matematyki w kl. VI—2, VII—2, VIII—2, razem 26 godzin tygodniowo, w II. półroczu uczyła języka niemieckiego w kl. Ia—4 Ib—4, pozatem jak w I półroczu, razem 22 godzin tygodniowo.
- 6) Prof. Kotwicka Jadwiga — nauczycielka stała — uczyła w I. półroczu języka francuskiego w kl. Ia—6, IIa—4, V—3, VI—3, VII—3, VIII—3, razem 22 godzin tygodniowo, w II. półroczu w klasie Ia—4, pozatem jak w I. półroczu, razem 20 godzin tygodniowo.
- 7) Łuspiński Józef — nauczyciel stały — opiekun klasy IIa — zawiadowca pracowni i zbiorów robót ręcznych i rysunków — uczył w I. i II. półroczu robót ręcznych w kl. Ia—2+2, Ib—2+2, IIa—2+2, IIb—2+2, rysunku nadobowiązkowo w Ia—2, Ib—2, IIa—2, IIb—2, robót ręcznych nadobowiązkowo — 2, w gimnazjum mat.-przyr. rysunku w kl. Vm—2, VIII—2, razem 30 godzin tygodniowo.
- 8) Prof. Piwowarczyk Stanisław — nauczyciel stały — opiekun klasy VII-mej, zawiadowca pracowni filologicznej — uczył języka greckiego w kl. V—5, VI—6, VII—6, VIII—4, języka łacińskiego w kl. IIa—4, IIb—4, razem 29 godzin tygodniowo.
- 9) Ks. Prof. Dr. Rozkwitalski Józef — nauczyciel stały — uczył religii w kl. Ia—2, Ib—2, IIa—2, V—2, VI—2, VII—2, VIII—2, propedeutyki filozofji w kl. VIII—3, w gimnazjum żeńskim propedeutyki filozofji w kl. VIII—3, razem 22 godzin tygodniowo.

- 10) Prof. Sławuski Mikołaj — nauczyciel stały — opiekun klasy VIII, uczył w I. półroczu języka polskiego w kl. Ib—6, IIa—4, IIb—4 V—3, VII—3, VIII—3, razem 23 godzin tygodniowo, w II. półroczu w kl. Ia—3, IIa—4, IIb—4, V—3, VII—3, VIII—3, razem 20 godzin tygodniowo.
- 11) Weber Alfons — nauczyciel stały — kierownik wychowania fizycznego i hufca szkolnego — uczył ćwiczeń cielesnych w kl. Ia—2, Ib—2, IIa—2, IIb—2, V—3, VI—2, VII—2, VIII—3, gry i zabawy 6, hufiec szkolny 4, razem 28 godzin tygodniowo.
- 12) Magister Witkowski Jan — nauczyciel kontraktowy — opiekun kl. Ib — zawiadowca biblioteki i świetlicy uczniowskiej, uczył w I. półroczu języka polskiego w kl. Ia—6, historii w kl. Ia—3, języka polskiego w kl. VI—3, razem 12 godzin tygodniowo, w II. półroczu języka polskiego w kl. Ib—3, VI—3, historii w kl. Ia—3, razem 9 godzin tygodniowo.
- 13) Zagórski Antoni — nauczyciel stały — opiekun klasy VI-tej, zawiadowca gabinetu historycznego i biblioteki nauczycielskiej — uczył historii w kl. Ib—3, IIa—3, IIb—3, V—3, VI—3 VII—3, VIII—3, razem 21 godzin tygodniowo.
- 14) Zawadzka Zofja — nauczycielka stała — zawiadowczyni gabinetu i pracowni przyrodniczej — uczyła przyrody w kl. Ia—3, Ib—3, IIa—2+2+1, IIb—2+2+1, razem 16 godzin tygodniowo; uzupełniała etat w gimnazjum mat.-przyrodniczem.

Nauczyciele dochodzący z innych zakładów.

- 1) Lemańczyk Bernard — nauczyciel stały — dochodzący z gimnazjum mat.-przyr. — uczył geografji w kl. Ia—3, Ib—3, razem 6 godzin tygodniowo.
- 2) Szychliński Franciszek — nauczyciel stały — dochodzący z gimnazjum żeńskiego — uczył geografji w kl. IIa—2, IIb—2, V—2, VI—2, razem 8 godzin tygodniowo.
- 3) Prof. Wiśniewski Antoni — nauczyciel stały — dochodzący z gimnazjum mat.-przyr. — uczył w II. półroczu języka łacińskiego w kl. Ib—5, razem 5 godzin tygodniowo.

IIIb. SIŁY KONTRAKTOWE.

- 1) Mgr. Witkowski Jan — nauczyciel kontraktowy,
- 2) Ciesielska Wanda — sekretarka szkolna,
- 3) Borowski Czesław — lekarz dentysta szkolny,

- 4) Dr. Płatek Adam, major — lekarz szkolny do 30 listopada 1934 r.
 - 5) Kaczmarek Józef — lekarz szkolny od 28 stycznia 1935 r.
-

III c. NAUCZYCIELE URLOPOWANI.

- 1) Dyrektor Augustyński Jan — celem pełnienia obowiązków dyrektora gimnazjum Macierzy Polskiej w Gdańsku,
 - 2) Wojanowski Konrad — nauczyciel stały — celem pełnienia obowiązków nauczycielskich w gimnazjum Macierzy Polskiej w Gdańsku.
-

III d. ZMIANY W SKŁADZIE RADY PEDAGOGICZNEJ.

- 1) Goljasz Ryszard — nauczyciel kontraktowy — zrezygnował z dotychczas zajmowanej posady nauczyciela w tu-tejszym zakładzie z dniem 30. czerwca 1934 r. przeno-sząc się do Miejskiego Gimnazjum im. Kopernika w Ka-towicach.
 - 2) Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego pismem z dnia 14. 8. 1934 r. Nr. B. P. — 57656/34 przydzieliło p. Obsta Franciszka do publicznej szkoły powszechnej w Grudziądzu, pozostawiając go na etacie państwowego gimnazjum im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu.
 - 3) Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego pismem z dnia 11. marca 1935 r. Nr. B. P. — 11048/35 przeniosło p. prof. Kotwickę Jadwigę w stan spoczynku z dniem 30. kwiet-nia 1935 r.
 - 4) Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego rozwiązało umowę z p. majorem Dr. Płatkiem Adamem, lekarzem szkolnym, z powodu jego przeniesienia z dniem 30. listo-pada 1934 r.
 - 5) W miejsce p. majora Dr. Płatka Adama zaangażowało Kuratorjum na stanowisko lekarza szkolnego, począwszy od dnia 28 lutego 1935 r. p. Józefa Kaczmarka.
-

IV. FUNKCJONARJUSZE NIŻSI.

- 1) Sierosławski Józef — woźny starszy gimnazjum.
- 2) Markowski Alojzy — woźny, mianowany 1. stycz-nia 1931 r.

V. ROZPORZĄDZENIA WŁADZ.

Orędzie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej

DO OBYWATELI RZECZYPOSPOLITEJ.

Marszałek Józef Piłsudski życie zakończył.

Wielkim trudem Swego życia budował siłę w narodzie, geniuszem umysłu, twardym wysiłkiem woli Państwo wskrzesił, prowadził je ku odrodzeniu mocy własnej, ku wyzwoleniu sił, na których przyszłe losy Polski się oprą. Za ogrom Jego pracy dane Mu było oglądać Państwo Nasze jako twór żywy, do życia zdolny, do życia przygotowany, a armję naszą — sławą zwycięskich sztandarów okrytą.

Ten największy na przestrzeni całej historii naszej Człowiek z głębi dziejów minionych moc Swego ducha czerpał, a nadludzkim wytężeniem myśli drogi przyszłe odgadywał.

Nie siebie tam już widział, bo dawno odczuwał, że siły Jego fizyczne ostatnie posunięcia znaczą. Szukał i do samodzielnej pracy zaprawiał ludzi, na których ciężar odpowiedzialności zkolei miałyby spocząć.

Przekazał Narodowi dziedzictwo myśli o honor i potęgę Państwa dbałej

Ten Jego testament, nam żyjącym przekazany, przyjąć i udźwignąć mamy.

Niech żałoba i ból pogłębią w nas zrozumienie naszej — całego narodu — odpowiedzialności przed Jego Duchem i przed przyszłemi pokoleniami.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ

I. Mościcki.

Warszawa-Zamek, dnia 12 maja 1935 r.

Na skutek zarządzenia Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego w Poznaniu z dnia 13 maja 1935 r. Nr. O-23942/35, przeczytał dyrektor gimnazjum w obecności Rady Pedagogicznej — ogółowi młodzieży następującą odezwę Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

MŁODZIEŻY!

Marszałek Polski Józef Piłsudski nie żyje!

Brak słów dla wyrażenia ogromu bólu, w którym pogrążyła się cała Polska.

Okryci kirem żałoby, winniście dowieść, młodzi obywatele, że olbrzymia praca dziejowa ukochanego Wodza i Nauczyciela

Narodu, że nadludzki wysiłek Jego ofiarnego bez granic życia utrwalił się także i w waszych duszach mocną i zdecydowaną wolą dźwigania nadal dzieła budowy siły i znaczenia Polski. Zналиście i kochaliście Marszałka Piłsudskiego, nie tylko jako swego Wychowawcę lecz i jako najlepszego Przyjaciela młodości. Postać Jego pozostanie dla was i przyszłych pokoleń symbolem honoru i wielkości Polski.

Polecam we wszystkich szkołach odczytać orędzie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, na budynkach szkolnych wywiesić chorągwie państwowe, opuszczone do pół masztu, a młodzież szkolną wzywam do okrycia kirem odznak szkolnych na czapkach, beretach i rękawach.

Wacław Jędrzejewicz.

Warszawa, dnia 13 maja 1935 r.

VI. STAN CZYTELNICTWA WŚRÓD UCZNIÓW

W R. SZK. 1934/35.

A. Biblioteka:

Biblioteka uczniowska była czynna przez cały rok szkolny 1934/35. W bieżącym roku szkolnym sprowadzono do biblioteki 183 tomów. Z tego przeznaczono istniejącym przy gimnazjum bibliotekom: bibliotecę gabinetu przyrodniczego 37 tomów, bibliotecę języka niemieckiego 29 tomów. Ze zbiorów biblioteki wypożyczono 3381 tomów. Razem wypożyczono 3400 tomów.

B. Czytelnictwo:

Czytelnia i Świetlica uczniowska była czynna we wtorki, czwartki i soboty od 16—18 godziny. Dyżury w świetlicy pełnili kolejno uczniowie klas II—VIII. Czytelnia uczniowska prenumerowała w bieżącym roku szkolnym następujące czasopisma:

- 1) Ilustracja Polska,
- 2) Iskry,
- 3) Kuźnia Młodych,
- 4) Lot Polski,
- 5) Młody Gryf,
- 6) Młody Technik,
- 7) Morze,
- 8) Na Tropie,
- 9) Orli Lot,
- 10) Przegląd Sportowy,

- 11) Polska Niepodległa,
- 12) Sodalis Marianus,
- 13) Skrzydlata Polska,
- 14) Ziemia,
- 15) Próbný Lot
- 16) Zbliżka i Zdaleka,
- 17) Miesięcznik P. C. K.,
18. Podchorąży.

W Świetlicy Uczniowskiej były następujące gry umysłowe:

- 1) Szachy,
- 2) Warcaby,
- 3) Młynek,
- 4) Domino i inne.

Zainstalowany w Świetlicy Uczniowskiej głośnik radiowy udostępniał niezamóżnej młodzieży zakładu słuchania odczytów i audycyj muzycznych.

Mgr. Jan Witkowski

VII. ORGANIZACJE UCZNIOWSKIE.

Sodalicja Marjańska.

W myśl statutów Sodalicja Marjańska podkreśliła jako zadanie główne u swoich członków wyrobienie charakteru przez budzenie ideałów i pogłębienie życia chrześcijańskiego.

Cześć Najświętszej Marji Panny, pielęgnowana w przemówieniach Moderatora na miesięcznych nabożeństwach i czytanki o Matce Boskiej na zebraniach sodalicyjnych, miały jak kult „Przeczystej“ zgodnie z istotną intencją Sodalicji Marjańskiej wywoływać w duszy młodzieży atmosferę poświęcenia i czystego, idealnego życia. Miesięczne Komunje święte i modlitwy pogłębiały tę atmosferę i spraszały łaskę Bożą, by dusze młodociane mogły zwyciężać w walce z złem i podłością. 8 grudnia 1934 r. Sodalicja urządziła uroczystą akademię na cześć „Niepokalanej“. Śpiewy, deklamacje i przemówienia — wygłosił sodalis Łyskawa — były pięknym wyrazem miłości „Niepokalanej“ i chęci niepokalanego życia.

Referaty na miesięcznych zebraniach, czytania czasopisma „Pod znakiem Marji“, korzystanie z biblioteki sodalicyjnej i wykładanie czasopism religijnych w czytelni uczniowskiej miały na celu religijne kształcenie intelektu. Obok referatów wygłoszonych przez Moderatora sodalisi wygłosili referaty na następujące tematy: Sodalis a życie szkolne — Prawdziwa przyjaźń — Stosunek starszego sodalisa do młodszego (zra-

(czenie koleżeństwa) 2 referaty — Znaczenie wstrzemięźliwości (sodalisi zobowiązali się z własnej inicjatywy do powstrzymania się od alkoholu i palenia).

19. maja 1935 r. odbyło się uroczyste przyjęcie 20 kandydatów, przygotowanych w osobnych zebraniach w myśl statutów na sodalisów. Liczba sodalisów wynosi z końcem roku szkolnego 1934/35 — 70, kandydatów 29, razem więc liczy Sodalicja przy naszym gimnazjum 99 członków.

Prezesem Sodalicji był Stołowski Jan (kl. VIII), wiceprezesem Rakowski Zenon (kl. VIII), sekretarzem Marzinek Bolesław (kl. VII).

Ks. Dr. Józef Rozkwitalski, Moderator.

Harcerstwo.

8-ma Pomorska Drużyna Harcerzy im. Zawiszy Czarnego w Grudziądzu jest podzielona na 4 zastępy: „Jeleni“ — druh Czyżewski Maurycy, wywiadowca, „Wilków“ — druh Neumann Alfons, wywiadowca, „Żbików“ — druh Zwierzchowski, młodzik, „Lisów“ — druh Nowakowski, wywiadowca. Kierownictwo Drużyny spoczywało kolejno w rękach druhów: Ąwika Rakowskiego Zenona (kl. VIII), wywiadowcy Józefowicza Henryka (kl. V.), Ąwika Czyżewskiego Łucjana (kl. V.) i wreszcie Rosta Franciszka (kl. VII)

Głównem zadaniem Drużyny w roku sprawozdawczym było przygotowanie harcerzy do udziału w Jubileuszowym III Narodowym Zlocie Z. H. P. w Spale w lipcu 1935 r., pozątem przeprowadzono wykłady z terenoznawstwa (podporucznik Kopczyński z 64 p. p.) i łączności (w 66 p. p.). Drużyna, jako całość występowała w imprezach i obchodach państwowych, narodowych i harcerskich. Wzięła udział w defiladzie 11. listopada, 19. marca, w akademji ku czci I. Marszałka Polski ś. p. Józefa Piłsudskiego, w uroczystościach harcerskich oraz w holdzie żałobnym i ostatniej defiladzie przed pomnikiem Marszałka w Centrum Wyszukolenia Żandarmerji, w dniu Jego pogrzebu 18. maja 1935 r., a także w dniu tym Drużyna pełniła wartę honorową przed bustem Marszałka w auli gimnazjum.

Zbiórki Drużyny odbywały się raz tygodniowo, odprawy Rady Drużyny raz na 2 tygodnie. W okresie wiosennym zastępy wychodziły na Ąwiczenia polowe w Góry Książęce, do Rudnika, Strzemięcina, na Parski, do Rogóżna-Zamku z noclegiem. Zbiórki zastępów odbywały się w dowolnych dniach tygodnia. Na zbiórkach tych przygotowano harcerzy do próby na stopień młodzika i wywiadowcy, oraz na sprawności. Próby odbędą się we wakacjach przed wyjazdem na Zlot Narodowy.

W listopadzie 1934 r. powstał przy Drużynie „A. K. S.“, który się oddawał poniekąd wyłącznie ping-pongowi. Toteż odniesiono szereg zwycięstw w rozgrywkach z miejscowymi drużynami harcerzy z K. P. W., z K. S. M. Fara oraz z gimnazjalną drużyną harcerzy ze Świecia. Oprócz ping-pongu odbyły się też rozgrywki w siatkówce i koszykówce.

Drużynę wizytowali p. dr. Eustachiewicz, wizytator szkół średnich Okręgu Szkolnego Poznańskiego, p. prof. Puppel, dyrektor gimnazjum, harcmistrz Gawarzycki, delegat Komendy Hufca Harcerzy, p. pułkownik Kustroń, przewodniczący Grona Przyjaciół Drużyny.

Członkowie Drużyny prowadzili drużyny inne, a mianowicie: Druh ewik Łucjan Czyżewski prowadził w roku sprawozdawczym 91 Pomorską Drużynę Harcerzy przy Szkole Powszechnej, a Druh ewik Rost Franciszek — 60. Pomorską Drużynę Harcerską (żeglarską) przy Szkole Handlowej. Druh Tomaszewski, wywiadowca — 76-tą, Miedzianowski, wywiadowca, w Łasinie, Noga, młodzik, w Jeżewie.

Zofja Zawadzka, opiekunka drużyny.

Koło Szkolne L. O. P. P.

Koło Szkolne L. O. P. P. przy Państwowem Gimnazjum im. Króla Jana III Sobieskiego jest najliczniejszym z Kół uczniowskich, gdyż należą do niego wszyscy uczniowie zakładu. Koło liczy 239 członków. Uchwałą Rady Pedagogicznej opiekunem Koła został p. Zagórski Antoni. Pan Opiekun uformował zarząd Koła, którego skład jest następujący: Najdrowski Franciszek — prezes, Rudka Zbigniew — wiceprezes, Zaleski Arno — sekretarz, Rutkowski Czesław — skarbnik. Zarząd odbył kilka zebrań, na których omawiane były sprawy, dotyczące Koła. Zarząd Koła wraz z klasą VI urządził 29 kwietnia 1935 r. wieczorek, którego obchód był przeznaczony na cele L. O. P. P.. W skład programu wchodziła także „Pieśń Lotników“, wykonana przez A. Zielińskiego, ucznia klasy VI-tej, oraz referat p. t. „Dlaczego jesteśmy członkami L. O. P. P.“, wygłoszony przez Fr. Najdrowskiego, ucznia klasy VI-tej. Na ręce p. Opiekuna wpłynęła, jako dar Zarządu L. O. P. P. książka p. t. „Historja Pomorza“, z której korzystali członkowie Koła.

Koło brało czynny udział w XII Tygodniu Lotniczym i rozsprzedało większą ilość materiałów propagandowych, jak nalepki z podobizną kapitana Bajana, portrety kapitana Bajana, broszury i t. p. Zaznaczyć trzeba, że przy Kole L. O. P. P. pracuje Kółko Modelarskie, którego kierownik Karczmarczyk Zygmunt, uczeń klasy VII-mej brał żywy udział w budowie

modeli szybowcowych. Karczmarzyk przeszedł kurs szybownictwa. Roczne składki członkowskie objęły łączną sumę złotych 238.—

Zagórski Antoni.

Kółko Filologiczne.

Do Kółka Filologicznego należą uczniowie z klas VI, VII i VIII, opiekunem Kółka jest p. prof. Piwowarczyk Stanisław.

Obok tłumaczeń autorów niebranych w szkole i takich, do których niema tłumaczeń gotowych ani polskich, ani niemieckich, ani francuskich, urządzali uczniowie VIII klasy odczyty na tematy z kultury klasycznej i wogóle starożytnej, tak starożytnego południa, jak i starożytnego wschodu. Opiekun Kółka odbył 2 dyskusje na temat, jak należy się słówek uczyć, jak należy postępować przy tłumaczeniu nieznanymi tekstów. Obydwie dyskusje opisano jako normę postępowania ucznia przy tłumaczeniu i przyswajaniu sobie uzyskanego przy tłumaczeniu materiału leksykalnego. Do lektury tej opiekun dobrał także teksty, wykonane przez dawnych uczniów antologii, które mogą zainteresować egzotyką np. dalekiego wschodu (Indje, Chiny, Tybet i t. d.) lub dalekiej dla Greka lub Rzymianina północy. Teksty te wykazują między innymi dowolności dzisiejszych np. niemieckich atlasów, ilustrują stosunki plemienne w przedhistorycznych i wczesnohistorycznych czasach i pracują przeciw hipotezom np. niemieckim co do zasiedlenia dzisiaj polskich ziem przez rzekomo germańskie plemiona, więc krzepią dumę narodową i poczucie państwowości polskiej.

Prof. Stanisław Piwowarczyk.

Liga Morska i Kolonjalna.

Dnia 10 września 1934 r. odbyło się walne zebranie Koła, na którem ustąpił stary zarząd. Na miejsce jego wybrano nowy, w skład którego weszli: prezes — Kamiński, skarbnik — Dudzik, sekretarz — Maćkowiak. Na zebraniu tem, uczniowie kl. ósmej podali myśl urządzenia wycieczki do Warszawy. Wycieczka ta mimo starań zarządu nie odbyła się.

Na najbliższem zebraniu zarządu ustalono program pracy, w którym umieszczono cykl referatów. W ciągu roku odbyło się szereg zebrań, na których wygłoszono następujące referaty: „Rozwój Gdyni“, „Sport zimowy“, „Sport wodny“.

W dniu 10 marca br. Koło szkolne L. M. i K. urządziło akademię z okazji dziesiątej rocznicy „Zaślubin Polski z Morzem“, na program której zostały złożone:

Referat okolicznościowy,
Deklamacja,
Solo skrzypcowe przy akompaniamencie fortepianu,
Deklamacja,
Śpiew.

Z ramienia miejscowego Komitetu L. M. i K., zaszczycił naszą akademię swą obecnością p. radca Krzewski, który wygłosił referat „O znaczeniu L. M. i K.“.

Koło szkolne L. M. i K. przy Gimnazjum V im. Jana Kochanowskiego w Krakowie, nawiązało z naszym Kołem korespondencję, w celu dokładniejszego poznania Pomorza i Morza. W odpowiedzi na to, Koło nasze wysłało kilka pocztówek z widokami Grudziądzka.

W Gimnazjum przeprowadzono zbiórkę na F. O. M.

Koło nasze liczyło z początkiem roku szkolnego 47 członków. Liczba ta wzrosła do 49 członków.

Do kwietnia b. r. wpłynęło do kasy, tytułem składek 37,40 zł.

Z tego otrzymał:

Zarząd Miejskowy	33,50 zł.
Wydatki Koła	1,75 zł.
Dług kl. V tytułem składek	0,30 zł.
Razem	35,55 zł.
 Dochód	 47,40 zł.
Rozchód	35,55 zł.
Pozostałość w kasie	1,85 zł.

Za miesiąc maj i czerwiec składki jeszcze nie wpłynęły.

Każdy członek otrzymuje miesięcznie pisemko p. t. „Polska na Morzu“.

Zofja Zawadzka.

Opiekunka Koła.

Koło Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża.

W roku szkolnym 1934/35 Koło Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża liczyło 153 członków.

Rok szkolny Koła rozpoczął się Walnem Zebraniem Koła, na którym wybrany został zarząd w osobach: Topolskiego Władysława (kl. VII) prezesa, Zielińskiego Alfonsa (kl. VI) wiceprzewodniczącego, Najdrowskiego Franciszka (kl. VI) sekretarza, Dudzika Czesława (kl. VIII) skarbnika. Wskutek wyjazdu przewodniczącego prezesem Koła został wyznaczony zastępco

uczeń Waśkowski Aleksander (kl. VII). Opiekunką Koła była p. prof. Kotwicka Jadwiga.

Zarząd Koła odbył w ciągu roku 25 posiedzeń w obecności Opiekunki oraz dwa walne zebrania.

W klasach młodszych odbywały się kolejno zebrania co tydzień członków P. C. K. na których omawiano obowiązki członków, sposoby wykonania projektów oraz czytano artykuły z pisma „Czyn Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża“.

Koło rozpoczęło swą pracę charytatywną złożeniem ofiary 10.— zł. na powodzian. Koło wzięło udział w nabożeństwie i pochodzie 2. IV. 1934 r. w dzień rozpoczęcia „Tygodnia Polskiego Czerwonego Krzyża.“

Koło zorganizowało bezpłatną pomoc koleżeńską słabszym w naukach uczniom oraz dożywianie biednego kolegi przez opłacanie za niego drugiego śniadania.

W tygodniu „Caritas„ (31. X.) Koło złożyło ofiarę zł. 7.30 na odzież dla biednych dzieci.

Koło zebrało i wysłało do Krakowa 270 używanych podręczników szkolnych dla dzieci powodzian. Koło ofiarowało 10 polskich książek do świetlicy Polskiego Białego Krzyża.

Koło wysłało 12 grudnia 1934 r. paczkę wagi 10 kg do publicznej szkoły powszechnej nr. 2 w Łunińcu, zawierającą materiały piśmienne i pierniki.

Koło urządziło Gwiazdkę dla 30 biednych dzieci oraz ich rodzin 20 grudnia 1934 r. Przy łaskawej, wydatnej pomocy Pań z Koła Rodzicielskiego, Koło uczestowało wybrane przez Towarzystwo „Caritas“ dzieci obfitym gorącym podwieczorkiem, poczem członkowie Koła przy zapalonych choinkach grali i śpiewali kolendy, wygłaszali podniosłe okolicznościowe wiersze. Na zakończenie św. Mikołaj obdarzył dzieci paczkami z ciepłą bielizną (nową) pończochami, swetrami, z ubraniem i obuwiem używanem. Ponadto paczki zawierały pierniki, jabłka, słodycze, książeczki, kawałek mydła i zabawki.

Koło zakupiło sztandar. Członkowie Koła zebrali, oparili własnoręcznie i wysłali większą ilość książek polskich dla dzieci polskich emigrantów. Na Wielkanoc Koło obdarzyło 20 biednych rodzin, poleconych przez „Caritas“ paczkami żywnościowymi. (Zawartość każdej paczki była: 2 funty mąki pszennej, 1 funt kaszy, 1 funt cukru, 1 funt kawy, 1 funt kielbasy, 1 funt słoniny, jajko z czekolady i kawałek mydła). Fundusze czerpało Koło z składek członkowskich (10 gr. miesięcznie), oraz z darów doraźnych w pieniądzu (23.95 zł. Wiele też darów żywnościowych i odzieżowych złożyli uczniowie.

Członkowie Koła z klasy VIII złożyli dar z mydła dla biednych matek, poleconych przez „Caritas“ dla uczczenia „Dnia Matki“.

Ofiarą na cel dobroczynny zakończyło Koło Młodzieży P. C. K. swą pracę w r. szkolnym 1934/35 pod hasłem „Miłuj Bliźniego“.

Prof. Jadwiga Kotwicka.

Spółdzielnia Uczniowska.

Sprawozdanie

Spółdzielni uczniowskiej przy państwowym gimnazjum im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za rok szkolny 1934/35.

Spółdzielnia Uczniowska została założona 1. IX. 1929 r. Członków było 286. Liczba członków 25 maja 1935 r. — 249.

Gotówka z roku 1933/34	27.56 zł
Zapas towaru na rok 1935/36	170.33 zł
inwentarz	24.94 zł
Udziały członków	249.00 zł

B I L A N S

Winien			Ma
Gotówka w kasie	58.73 zł	Udziały	249.00 zł
Zapas towarów	170.33 zł	Nadwyżka	5.00 zł
Inwentarz	24.94 zł		
	254.00 zł		254.00 zł

W Grudziądzu, dnia 25 maja 1935 r.

Członkami Zarządu byli: Baranowski Konstanty, kl. VIII., Ossowski Henryk, klasa VIII.

Opiekę nad Spółdzielnią sprawował p. prof. Sławuski Mikołaj. Kontrolę w roku sprawozdawczym przeprowadziła dwukrotnie Dyrekcja Zakładu.

Prof. Sławuski Mikołaj.

Klub Sportowy „Sparta“.

Istniejący przy Państwowym Gimnazjum im. Jana III Sobieskiego w Grudziądzu od przeszło 10-ciu lat Klub Sportowy „Sparta“ ma za zadanie podtrzymywanie sprawności wychowania fizycznego na zewnątrz.

Klub Sportowy dzieli się na szereg sekcji i obejmuje i nastawia zainteresowania młodzieży w należytych kierunkach. W roku szkolnym 1934/35 Zarząd K. S. „Sparta“ na dorocz-

nem walnem zebraniu w dniu 29 sierpnia 1934 r. podzielił funkcje jak następuje:

Przewodniczący — Stanisławski, kl. VI,
Skarbnik — Marzinek, kl. VII,
Sekretarz — Rost, kl. VII.

Sekeyjni: tennis — Radtkowski kl. VI, lekkoatletyka — Bereznicki kl. VII, pływanie i wioślarstwo — Niedzielski kl. II, boks — Stanisławski kl. VI, kolarstwo — Bruss kl. VII, sporty zimowe — Karczmarzyk kl. VII, gry i ping-pong — Zacerkownyj kl. VII, strzelectwo — Kubisch kl. VII.

Sekcja lekkoatletyczna: uczniowie ćwiczyli w umówione dni na boisku gimnazjalnem. W jesieni odbyły się zawody, organizowane przez K. S. „Orlęta“ przy gimnazjum mat-przyr. przyczem drużynowo w trójboju zajęto I. miejsce. W biegu na 100 metrów II. i V. miejsce, oraz szereg innych dobrych wyników w innych konkurencjach. Do nowo zorganizowanego międzyszkolnego klubu K. S. „Sparta“ delegował swoich dwu najlepszych członków, którzy już wystąpili podczas zawodów ogólnomiejskich, zorganizowanych z okazji „Święta Narodowego 3-go Maja.

Sekcja gier: we wrześniu odbyły się w ramach sekcji rozgrywki o mistrzostwo gimnazjum w koszykówce, przyczem I. miejsce zdobyła drużyna klasy VIII-mej w składzie: Preuhs, Adamczak, Łyskawa, Pawelec, Czajkowski, II. miejsce kl. VII., III. miejsce kl. VI. W rozgrywkach w siatkówkę I. miejsce kl. VIII. Pozatem szereg rozgrywek z miejscowymi szkołami i jeden raz z gimnazjum tczewskim w koszykówkę, którą wygrano w stosunku 19:5 dla gimnazjum im. Sobieskiego.

Sekcja ging-pongowa ćwiczyła w sezonie zimowym, odnosząc szereg zwycięstw i stawiając grę na bardzo wysokim poziomie. Na mistrzostwach I. miejsce zdobył Piotrowski kl. V, którego można uważać za wicemistrza miasta Grudziądza. II. miejsce Zacerkownyj kl. VII, III. miejsce Zacerkownyj E. kl. V. Pozatem wyróżnić należy Marzinka, Günthera, Ochmana, Bereznickiego i Karolewicz. Mistrzostwo gimnazjum nowego ustroju zdobył Witkowski kl. II. Ponieważ część uczniów należy do drużyny harcerskiej, przeto zdobyli mistrzostwo Hufca miasta Grudziądza, a następnie Chorągwi Harcerskiej. Drużyna rozegrała 22 mecze z najsilniejszymi klubami Pomorza i przegrała tylko 2 razy.

Sekcja tenisowa trenowała z nadejściem sezonu na własnym korcie. 2 członków sekcji tenisowej wzięło udział w turnieju o mistrzostwo szkół średnich miasta Grudziądza, odnosząc wielki sukces. Baranowski kl. VIII zdobył mistrzostwo

szkół średnich w grze pojedynczej bijąc gimnazjum mat.-przyr. zaś w grze podwójnej para Baranowski VIII. i Marzinek VII. zdobyli także tytuł mistrza, bijąc parę gimnazjum niemieckiego.

Sekcja kolarska: uczniowie ćwiczyli tylko jazdę do P. O. S.'u, którą to próbę odbyli w jesieni na 20 km z wynikiem dodatnim, oraz z wiosną na otwarcie sezonu wycieczkowego odbyli jedną wycieczkę w 26 rowerów do Gródka na zwiedzenie elektrowni. Zbiorowo ze wszystkich szkół średnich było wtedy około 60 rowerów.

Sekcja wpływacka: zaprawiając się od dłuższego czasu w pływaniu, sekcja wystawiła drużynę na międzyszkolne zawody pływackie, które się odbyły w jesieni w Rudniku. Zajęto I. miejsce na 50 mtr przez ucznia Zielińskiego Henryka kl. V-tej, zaś III. miejsce przez ucznia Karczmarzyka kl. II. Poza tem odbędą się jeszcze mistrzostwa gimnazjalne.

Sekcja bokserska: ćwicząc w ciągu zimy, wystąpiła na zewnątrz na zawodach międzyszkolnych ze Szkołą Handlową, bijąc handlowców w stosunku 11:3. Z zysku z zawodów sekcja powiększyła swój sprzęt o jedną parę rękawic.

Sekcja strzelecka: Zainteresowanie strzelaniem duże, które wykazało się przez zdobycie 103 odznak strzeleckich. Poza tem w strzelaniu korespondencyjnym Karatorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego w 2 kategoriach osiągnięto drużynowo wyniki dobre (Dz. U. Kuratorjum O. S. P.).

Sekcja sportów zimowych: treningi łyżwiarskie odbywano bądź na ślizgawce gimnazjalnej, bądź na „Sokolej” czy „Grzyfu”. W zawodach w jeździe figurowej nie udało się osiągnąć lepszego miejsca, trzeba było zadowolić się III. miejscem drużynowym. 5-ciu członków było na kursach narciarskich w Zakopanem, gdzie osiągnęli dobre przeszkolenie w narciarstwie górskim. W ramach sekcji sportów zimowych pracowała nowo zorganizowana sekcja hokejowa. Ćwiczyła ona na lodowisku hokejowym przy ul. Dworcowej. Sekcja przy pomocy Tow. Rodzielskiego wzbogaciła się o 4 kije i jeden krążek gumowy. Rozegrano tylko jeden mecz z K. S. „Orleń”, przegrywając w stosunku 1:6.

Sekcja wioślarska: nastawiła się w bieżącym roku tylko na wycieczki i turystykę wodną. Odbyło się kilka wycieczek dalszych ze szczególnem uwzględnieniem krajoznawstwa. Przejechano w sezonie 5168 kilometrów t. j. 2 razy więcej niż w ubiegłym roku. Obecnie sekcja liczy 45 członków. Wyróżnili się największą ilością przejechanych kilometrów uczniowie: Karczmarzyk kl. VII, Talarczyk kl. V., Pokojski kl. II, Dybek kl. V. Tabor składa się z dwu czwórek i 12-tu kajaków, w tem 8 prywatnych.

Alfons Weber.

Straż Przednia.

Organizacja Pracy Obywatelskiej Młodzieży „Straż Przednia” rekrutuje się z pośród najczynniejszych i najwybitniejszych jednostek pod względem umysłowym i moralnym.

Na początku roku szkolnego uczestnicy Zespołu Straży Przedniej ułożyli program pracy. Praca koncentrowała się około indywidualnych zainteresowań uczestników.

Zespół podzielony został na 2 koła. Pracą koła kierowali odpowiedzialni wobec Kierownika Zespołu przewodnicy. Współpraca kół polegała na stworzeniu takich warunków, które pozwalały każdemu istotnie pracować samodzielnie nad wyrobieniem swego charakteru, a wszystkim razem wyrabiać się w życiu zbiorowym.

Uczestnicy Zespołu wykonali następujące prace:

A. Teren szkolny:

- 1) dyżury w bibliotece i świetlicy uczniowskiej,
- 2) organizacja „Dnia Oszczędności”,
- 3) współpraca nad przygotowaniem akademii 11. XI.
- 4) współpraca z szkolnym kołem P. C. K.
- 5) współpraca z szkolnym kołem Ligi Obrony Powietrznej Państwa,
- 6) współpraca z szkolnym kołem Ligi Morskiej i Kolonialnej,
- 7) referaty o Polsce Współczesnej.

B. Teren pozaszkolny:

- 1) uporządkowanie biblioteki Związku Strzeleckiego i wydawanie książek,
- 2) praca świetlicowa w Związku Strzeleckim,
- 3) opłatek międzyzespołowy w dniu 20. XII. 1934 r.,
- 4) zbieranie składek na budowę Muzeum Ziemi Pomorskiej im. Marszałka Piłsudskiego w Toruniu.

Mgr. Jan Witkowski

Kierownik Zespołu.

VIII. Śpiew, gra na skrzypcach, chóry i audycje muzyczne.

Na lekcje śpiewu uczęszczało 29 uczniów z pierwszych klas, 20 uczniów z drugich klas. Uczniowie nauczyli się 18 piosenek jedno, dwu i trzygłosowych. Repertuar obowiązkowy, zawarty w Dz. U. Nr. 8, został przerobiony. Uczniowie pierwszych i drugich klas tworzyli trzygłosowy chór, który opracował następujące utwory:

1) Moniuszko:	Modlitwa o op. „Halka”.
2) Niewiadomski:	Wiatr się wybrał.

3) Nowowiejski :	Nasz Bałtyk.
4) Żukowski :	Hej, tam pod lasem.
5) Pełczyński :	Upływa szybko życie.
6) Dziwiłł :	Polonez.
7) R. Gnus - Dziwiłł :	Chodzi wicher.
8) Dziwiłł :	Pójdźmy wszyscy do stajenki.
9) Mel. ludowa :	Z całego kraju.
10) " "	Wilija.
11)	Gaudeamus igitur.

Na lekcje gry na skrzypcach uczęszczało 13 uczniów z klas pierwszych, 15 uczniów z klas drugich. Uczniowie nauczyli się szeregu melodyj i tańców ludowych.

Uczniowie klas V - VII tworzyli czterogłosowy chór męski. Lekcje odbywały się raz w tygodniu. Repertuar chóru męskiego w bieżącym roku szkolnym :

1) Gall :	Hejże ino.
2) Gall :	Modlitwa przed bitwą.
3) Gall :	Tajemnica.
4) Kanior :	Wyprawa.
5) Dziwiłł :	Polski dzień.
6) Dziwiłł :	Trzeci Maj.
7) Pełczyński :	Pożegnanie szkoły.
8) Markowski :	Wśród nocnej ciszy.
9) Markowski :	Jezusa narodzonego
10) Markowski :	Triumfy.
11) Dziwiłł :	Pójdźmy wszyscy do stajenki.

Chóry wszystkich gimnazjów państwowych tworzyły czterogłosowy chór mieszany t. zn. międzyszkolny. Lekcje odbywały się raz w miesiącu. Repertuar chóru międzyszkolnego :

1) Gorczycki :	Gaude mater Polonia.
2) Moniuszko :	Postój piękna gołębiczko.
3) Rybicki :	O mój rozmarynie.
4) Kazuro :	Ostatni mazur.
5) Kazuro :	Krakowiak.

Ze-pół skrzypcowy, oraz wszystkie chóry brały udział w uroczystościach urządzanych przez gimnazja.

Mimo ciężkich warunków urządzano w bieżącym roku szkolnym audycje muzyczne. Audycyją tych było cztery. Pierwsza i druga poświęcone były dziełom Chopina, trzecia muzyce ludowej, czwarta muzyce operowej. Piąta audycja, przygotowana na 14. maja nie odbyła się z powodu żałoby. Objasnień w czasie audycyji udzielał niżej podpisany.

Zaznaczyć wreszcie wypada, że uczniowie z zapałem garnęli się do przedmiotów muzycznych. Specjalnym zainteresowaniem cieszyła się gra na skrzypcach i chór międzyszkolny.

Mieczysław Dziwiłł.

IX. WYCHOWANIE FIZYCZNE.

W bieżącym roku szkolnym nastąpiła częściowa zmiana w programie wychowania fizycznego. Traktowanie przedmiotu sezonowo w wielkiej mierze wpłynęło na podniesienie rozmaitych dziedzin sportu. W okresie letnim położenie większej uwagi na pływactwo rozwinęło ten jeden z najzdrowszych sportów, do powszechnej umiejętności u wszystkich prawie uczniów. Zorganizowane w bieżącym roku szkolnym po raz I-szy międzyszkolne zawody pływackie, ogólnie dały piękne wyniki.

Pływactwo, tak ściśle związane z uprawianiem wioślarstwa i kajakarstwa wpłynęło również i na zainteresowanie temi sportami, temwięcej, że w nowej III klasie wioślarstwo staje się obowiązkowe. Zakres bowiem opanowywania poszczególnych sportów systematycznie się rozszerza.

Ze sportów zimowych objęto łyżwiarstwo, do powszechnego opanowania którego niepominięnie przyczyniła się urządzona przez Dyрекcję gimnazjum ślizgawka na boisku szkolnem.

W letnim sezonie czynny jest gimnazjalny kort tenisowy. Nadmienić należy, iż gimnazjum jest dobrze zaopatrzone w niezbędne pomoce i przybory do gier i sportów.

Zaprowadzone zarządzeniem władz przedlekcyjne 10-minutowe ćwiczenia przesunięto dla dobra młodzieży na czas po 1 lekcji.

Przygotowania młodzieży do P. O. S-u i O. S-u zezwoliły prawie całej młodzieży ponad 14 lat liczącej do zdobycia powyższych odznak. P. O. S-ów jest 105, zaś O. S-ów jest 103.

Współdziałał w podniesieniu zainteresowania sprawami wychowania fizycznego i szkolny klub sportowy „Sparta“.

X. HUFIEC SZKOLNY.

Istniejący od lat Hufiec Szkolny dzielił uczniów (junaków) według stopnia wyszkolenia na I i II stopień.

Zajęcia hufca rozpoczęły się dnia 14. września 1934 r. Udział i zainteresowanie członków były bardzo dobre. Program zajęć przerabiany na hufcu uzupełniono podczas jesiennej i wiosennej koncentracji, oraz na lekcjach gimnastyki, podczas których przeprowadzono próbę sprawności fizycznej.

Podczas uroczystości państwowych hufiec występował w defiladach ze sztandarem szkolnym.

W dniu 18-ym maja 1935 r., w dniu złożenia zwłok ś. p. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego do grobów

Królewskich na Wawelu, hufiec zaciągnął wartość honorową w auli gimnazjalnej przy biuście Marszałka.

Po ukończeniu II stopnia uczniowie udadzą się w bieżącym roku szkolnym podczas wakacji na obóz, którym to zakończą pracę p. w., przy czym po raz pierwszy hufiec wysyła i na obóz szybowcowy.

Kierunek wyszkoleniowy spoczywał w rękach oficera p. w., pedagogiczny zaś w rękach naucz. gimnazjum p. Alfonsa Webera.

XI. SPRAWOZDANIE KOŁA RODZICIELSKIEGO

**przy Państw. Gimnazjum im. Króla Jana III. Sobieskiego
w Grudziądzu za rok szkolny 1934/35.**

Reorganizacja Towarzystwa Rodzicielskiego.

Dane ogólne.

Towarzystwo Rodzicielskie, istniejące przy tut. gimnazjum od 1923 r. zostało zreorganizowane w ten sposób, że Doroczne Walne Zebranie członków przyjęło w dniu 20. IX. 1934 r. nowy statut, opracowany przez Kuratorium Okręgu Szkolnego i od dnia tego oparło swoją działalność na podstawie przyjętego statutu. Komórkami Koła Rodzicielskiego są Patronaty klasowe, których jest w roku sprawozdawczym 8.

Wpisowe ustalono na 1 zł i składkę miesięczną na 1 zł. Na indywidualne wnioski Patronaty zniżają składki do 50 gr. miesięcznie.

Skład Zarządu Koła w roku sprawozdawczym jest następujący :

1) p. ppłk. dr. Marzinek, a od listopada p. ppłk. Zaboklicki, prezesi, 2) p. ppłk. Zaboklicki, a od listopada p. mag. Stencel, wiceprezesi, 3) p. P. Pawelec, sekretarz, 4) p. kapitan Ciurla, skarbnik.

Członkowie Zarządu :

1) p. Kubera, 2) p. Tuszyński, 3) p. Klimkowa po wyjeździe p. Krogulskiego i 4) p. Bereźnicki po ustąpieniu p. dra Marzinka.

Pozatem w myśl statutu wchodzi do Zarządu z urzędu :

1) p. prof. Puppel, dyrektor gimnazjum i 2) p. dr. major Płatek, a po wyjeździe tego p. Kaczmarek, jak lekarze szkolni.

Komisję Rewizyjną stanowią :

1) p. poseł Mazur, przewodniczący i członkowie : 2) p. major Haas, 3) p. radca Zacerkownyj, 4) p. Ochman i 5) p. Kowalewski.

Walne Zebranie członków w uznaniu zasług, położonych dla Koła Rodzicielskiego od początku jego założenia jednogłośnie mianowało swym członkiem honorowym ks. prof. dra Rozkwitalskiego, którego Zarząd kooptował na członka Zarządu Koła Rodzicielskiego.

Działalność Patronatów klasowych:

Klasa	Odbyto zebrań	Liczba członków	Zebrano składek
I a	8	36	276,— zł.
I b	6	21	180,50 "
II a	8	27	268,— "
II b	6	24	159,— "
V	5	31	274,— "
VI	3	14	117,— "
VII	5	12	87,— "
VIII	4	15	97,— "
Razem			1.458,50 zł.

Koło Rodzicielskie liczyło 180 członków. Zarząd Koła odbył w ciągu roku sprawozdawczego 11 posiedzeń, poświęconym sprawom Koła, a w szczególności akcji dożywiania uczniów, ułatwiania w zapłacie taksy administracyjnej czy to w formie zapomóg, czy też w formie pożyczek, i zamierza służyć pomocą dla kilkunastu uczniów na wyjazd na kolonie letnie, oraz udzielić zapomogi na zakup książek do biblioteki uczniowskiej. Walne Zebranie odbyło się jedno.

W roku sprawozdawczym Koło Rodzicielskie w dalszym ciągu rozwijało akcję pożywiania od 1 października do końca maja, wydając uczniom codziennie w czasie przerwy w nauce kakao i mleko za opłatą 10 groszy za szklankę, a niezamożnym uczniom za opłatą ulgową.

Wydawaniem kakao kierowała w bieżącym roku jak i w latach poprzednich p. inspektorowa Ossowska przy współudziale innych pań.

Akcja dożywiania kosztowała włącznie z obsługą 621,31 zł. a ze sprzedaży kakao i mleka wpłynęło 392,00 zł.

Pomoc dla niezamożnych uczniów na opłatę taksy i kupno mundurka wynosiła 379,65 zł. i w pożyczkach krótkoterminowych 495,00 zł.

W karnawale urządzono 2 zabawy, zorganizowaniem których zajęła się p. Witkowska z udziałem innych pań i to zabawę dla starszych uczniów i zabawę dla młodszych uczniów.

Dalsza działalność i czynności Koła wynikają z podanego drugostronnego zestawienia kasowego.

Przychody: WYSZCZEGÓLNIENIE: Rozchody:

151,67 zł.	Pozostałość z roku poprzedniego.	
1.458,50 "	Ze składek członkowskich wpłynęło.	
317,76 "	Z urządzonych dwóch zabaw uzyskano.	
8,60 "	% od konta w banku i różne.	
	Dopłacono do akcji dożywiania.	229,31 zł.
	Subwencje na opłatę czesnego i mundur.	369,65 "
	Sprzęt sportowy do hokeja.	25,80 "
	Subwencje dla Patronatów klasowych.	50,00 "
	Szkolnictwo polskie zagranicą i nalepki.	10,00 "
	Dopłata sekretarce gimnazjalnej.	240,00 "
	Dotychczas. wydatki w sprawie kolonji.	17,10 "
	Różne,	23,35 "
	Na krótkotermin. pożyczkach u członk.	115,00 "
	Uchwalono do wypłaty:	
	Na kolonje letnie.	372,00 "
	Na bibliotekę uczniowską.	250,00 "
	Na nagrody dla pilnych uczniów 60,00 —	100,00 "
	Dopłata do druku sprawozdania roczn.	50,00 "
	Do dyspozycji gotówka.	84,32 "
1.936,53 zł.	Razem:	1.936,53 zł.

Ponadto nie pobrano jeszcze składek za m-c czerwiec.

Za Zarząd:

(—) *P. Pawelec*, sekretarz. (—) *Pptk. Zaboklicki*, prezes.

XIIa. OFIARY MŁODZIEŻY NA CELE PAŃSTWOWE I NARODOWE.

- 1) W związku z urządzeniem „Tygodnia Szkoły Powszechnej“ ofiarowała młodzież na budowę publicznych szkół powszechnych w październiku 1934 r. 14,51 zł
- 2) Na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą w lutym 1935 r. 21,65 zł
- 3) Na fundusz Obrony Morskiej — na zakup hydroplacu — w dniu 19. marca 1935 r. 30,80 zł
- 4) Na T. C. L. — Dar narodowy 3 Maja 1935 r. 24,80 zł
- 5) Na 3% Premjową Pożyczkę Inwestycyjną zbiorowo subskrybowali

klasa Ia	—	100,— zł
klasa Ib	—	100,— zł
klasa IIb	—	100,— zł
klasa V	—	100,— zł
klasa VI	—	100,— zł

ponadto Gilginas Franc.	100,— zł, uczeń kl. IIa	
razem ogółem subskrybowano		600,00 zł
6) Na budowę publicznych szkół powszechnych złożyła młodzież w roku szkolnym 1934/35 ogółem		368,80 zł
	Razem	1.060,56 zł

XII b. OFIARY GRONA NAUCZYCIELSKIEGO NA CELE PAŃSTWOWE I NARODOWE.

1) Na rzecz powodziań opodatkowało się Grono Nauczycielskie na składkę trzymiesięczną w wysokości 1% poborów netto — zebrawszy na ten cel	144,70 zł
2) Na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą składka jednorazowa	17,00 zł
3) Na rzecz nauczycielstwa pozostającego bez pracy składka jednorazowa	29,00 zł
4) Na hydroplan — dnia 19. III. 1935 r.	16,55 zł
	Razem 207,25 zł.

Statystyka uczniów.

K l a s a	Gimnazjum nowego ustroju				typ neoklasyczny				typ klasyczny dawny		Razem
	Ia	Ib	IIa	IIb	IVa	IVb	V	VI	VII	VIII	
Z końcem roku szkolnego 1933/34	45	45	—	—	23	28	35	28	14	23	241
Z początkiem roku szkolnego 1934/35	36	38	37	35	—	—	44	30	23	19	262
W ciągu tego roku przybyło	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
W ciągu tego roku ubyło	—	4	2	1	—	—	7	2	5	—	21
Z końcem roku szkolnego 1934/35	36	35	35	34	—	—	37	28	18	19	242
Otrzymało promocji do klasy następnej	31	28	29	20	—	—	20	19	10	16	173
Nie otrzymało promocji	5	7	6	14	—	—	17	9	8	3	69
Nie klasyfikowano	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

**XIV. Wyznanie, narodowość i miejsce urodzenia uczniów według stanu
z końcem roku szkolnego 1934/35.**

Klasa	Wyznanie				Narodowość	Przynależ- ność państw.		Miejsce urodzenia				Urodzeni		Mieszka			Ra- zem		
	rzymsko-katolick.	grecko-katolickie	ewangelickie	prawosławne		mojeszowe	polska	inna	polska	inna	Grudziądz-miasto	Grudziądz-powiat	w obrębie Rze- czypospolitej	poza granicami Rzeczypospolitej	w mieście	na wsi		u rodziców	u krewnych
Ia	36	—	—	—	—	36	—	36	—	16	2	16	2	28	8	36	—	—	36
Ib	34	—	—	—	1	35	—	34	1	13	1	20	1	27	8	30	4	1	35
IIa	34	—	—	—	1	35	—	35	—	9	3	19	4	23	12	32	1	2	35
IIb	33	1	—	—	—	34	—	33	1	15	3	13	3	21	13	30	2	2	34
V	36	1	1	—	1	38	1	39	—	7	6	23	3	23	16	38	—	1	39
VI	27	—	—	1	—	28	—	28	—	2	3	17	6	16	12	25	3	—	28
VII	16	1	1	—	—	17	1	18	—	—	1	12	5	11	7	11	2	5	18
VIII	19	—	—	—	—	19	—	19	—	2	3	13	1	12	7	15	1	3	19
	235	3	2	1	3	242	2	242	2	64	22	133	25	161	83	217	13	14	244

XV. Spis maturzystów.

L. p.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Wyznanie	Przyszły zawód	Termin ustnego egzaminu
1	Adamczak Jerzy Michał	21. XII. 1916	rzym.-kat.	medycyna	3 czerwca 1935 r.
2	Baranowski Konstanty	20. II. 1913	"	inżynierstwo	"
3	Czajkowski Franciszek	20. IX. 1916	"	wojsko	"
4	Gójdź Władysław	2. II. 1913	"	filologia	"
5	Jędrach Kazimierz	19. XII. 1914	"	wojsko	4. czerwca 1935 r.
6	Kórdys Jan Franciszek	21. VI. 1917	"	wojsko	3. czerwca 1935 r.
7	Kubisz Edmund Józef	26. IX. 1913	"	prawo	"
8	Łyskawa Alfons	25. VI. 1916	"	wojsko	"
9	Ossowski Henryk	29. VI. I. 1915	"	wojsko	"
10	Pawelec Czesław Robert	17. IV. 1917	"	wojsko	4. czerwca 1935 r.
11	Piotrowski Teodor	12. IX. 1916	"	kolejnictwo	"
12	Preuhs Bruno Jan	12. V. 1915	"	rzemiosło	"
13	Raduński Józef Franciszek	13. II. 1912	"	administracja	"
14	Rakowski Zenon	28. VII. 1916	"	ekonomia	"
15	Stożowski Jan Stanisław	3. XI. 1916	"	W. S. H. zagranicznego	"
16	Urbański Włodzimierz	23. II. 1917	"	wojsko	"

XVI. TEMATY WYPRACOWAŃ NA PIŚMIENNYM EGZAMINIE DOJRZAŁOŚCI W MAJU 1935 R.

Język polski.

- 1) Jak odbywa się walka o nowy typ obywatela w okresie Stanisławowskim, a jak odbywa się dziś?
- 2) Społeczeństwo Polskie w „Satyrach” Krasickiego, a w „Weselu” Wyspiańskiego.
- 3) Walka z gnuśnością społeczeństwa polskiego w twórczości Kochanowskiego, Słowackiego i Wyspiańskiego.

Historja.

- 1) Jakie prądy i wypadki w Europie w XIX. wpływały na wzmocnienie polskich dążeń niepodległościowych?
- 2) Komu (z narodów i osób) w dziejach Starożytnego Wschodu, Grecji i Rzymu i komu w dziejach Europy nowożytnej wraz z Polską przyznać można tytuł „Wilków Morskich” i na jakiej podstawie?
- 3) Różnice między Polską Piastów i Jagiellonów pod względem terytorjalnym, antagonizmów z ościennymi państwami i pod względem organizacji wewnętrznej.

Matematyka.

- 1) Zbadać w zależności od k ilość pierwiastków równania:
 $x^2 - 6x + 3k - 1 = 0$, które spełniają warunek: $0 \leq x < 4$.
- 2) Na podstawie stożka prostego, w którym promień podstawy jest R i kąt wierzchołkowy 2α , utworzono półkulę o tym samym promieniu. Obliczyć tę część pobocznicy stożka, która jest zawarta wewnątrz półkuli i zbadać jak zależy od kąta 2α .

Fizyka.

- 1) Opisać metodą, którą wyznacza się w pracowni prędkość głosu.
- 2) Wąską rurkę szklaną długości 60 cm, zanurzono w rtęci tak, iż koniec rurki znalazł się na głębokości 20 cm. pod powierzchnią swobodną rtęci. Trzymając rurkę pionowo, zatknęto palcem górny jej otwór i wyjęto ją z rtęci. Przekonano się, że rtęć opadła wtedy o 7,8 cm. Obliczyć ciśnienie atmosferyczne.
- 3) Z wodospadu o wysokości 50 m spływa w ciągu sekundy $2 \cdot 10^7$ kg wody. Jaką ilość lamp łukowych o różnicy potencjałów 100 woltów możnaby zaopatrywać w prąd o natężeniu 5 amp. dzięki energii wodospadu?

Język łaciński.

Livius: A. u. c. XXVII : 51, (1—9).

od słów: „Ipsos deinde....“

do słów: „grates agerent“.

Pytanie: Władza senatu w świetle podanego tekstu.

Język grecki.

Przełożyć na język polski z Tucydidesa, ks. III. rozdz. 104, od słów: „Τοῦ δ'αὐτοῦ χεῖμόνος καὶ Δέλων ἐκatheran Ατῆναίῳ“

do słów: „mnesámenoi térpousin, hótan kathesousin agóna“.

Pytanie: 1) W jaki okres historii greckiej przenosi nas powyższy urywek?

2) Jakie na to tekst zawiera dowody?

3) Stanowisko Tucydidesa w historjografii greckiej.

XVII. DZIAŁALNOŚĆ WYCHOWAWCZA W R SZK. 1934/35.

Sprawozdanie:

Kl. Ia — opiekunka p Kasprzycka Marja.

Celem pracy wychowawczej w klasie Ia było dążenie do wyrobienia uczniów w kierunku społecznym i obywatelskim.

Zaraz na początku roku szkolnego występowali uczniowie z prośbą o założenie gminy. Ponieważ byli to uczniowie z różnych szkół, więc nie zżyci, poświęcono godziny wychowawcze pierwszego miesiąca na pogadanki o obowiązkach i zadaniach uczniów nowego gimnazjum. Po miesiącu przystąpiono do założenia gminy. Dnia 20. IX. 1934 r. wybrali uczniowie zarząd: wójta, jego zastępcę, sekretarza i skarbnika. Po pół roku trzeba było wybrać innego wójta, ponieważ dotychczasowy prosił o zwolnienie. Zebrań było 20. Omawiano sprawy, związane z życiem szkolnem tak moralnem, umysłowem, jak i społecznem. Tematy, wysunięte bądź to przez opiekunkę klasy, bądź to przez uczniów, były: „Zachowanie się uczniów w szkole i poza szkołą. Walka z przezwiskami. Święto 11 Listopada. Towarzystwo Budowy Szkół. Spóźnianie się na lekcję. Chorzy koledzy. Gwiazdka dla biednych dzieci. Klasowy obchód gwiazdkowy. Czystość klasy i ubrania. Święto naszego Wodza. Plan pracy w kółku przyrodniczo-geograficznem. Nowa Konstytucja i Konstytucja 3. Maja. Wrażenia uczestników z uroczystości pogrzebu Marszałka w Warszawie“.

Praca w gminie dała dodatnie wyniki wychowawcze u uczniów. Pokazało się to w zachowaniu się uczniów, w wyko-

naniu prac szkolnych, w płaceniu składek do organizacji szkolnych. Rodzice interesowali się pracą klasy, wspierali ją materialnie, służyli radą, pomagali urządzać obchody itd.

Kl. Ib — opiekun Mgr. p. Witkowski Jan.

Na początku roku szkolnego uczniowie założyli gminę. Na posiedzeniach gminy omawiano następujące sprawy: obowiązki ucznia — sposoby uczenia się — zachowanie się ucznia w szkole, w domu, na ulicy, w teatrze — higiena życia codziennego: ubranie, obuwie, jedzenie, mycie, rola światła przy nauce szkolnej i domowej — wychowanie estetyczne — estetyczny wygląd klasy, książek i zeszytów.

Z zakresu wychowania obywatelsko-państwowego poruszono następujące sprawy: poświęcenie się jednostki dla życia zbiorowego społeczeństwa i znaczenie pracy bezinteresownej dla dobra społecznego. Stąd wypłynęła potrzeba kultu dla tych ludzi, którzy dla Państwa Polskiego zrobili najwięcej. Na tle dziejów starożytnych i przeszłości historycznej Polski wykazano rozmiary i znaczenie pracy dla Polski Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, Traugutta, Księcia Józefa, Kościuszki, Żółkiewskiego, Zamoyskiego i Batorego.

Kl. IIa — opiekun p. Łuszyński Józef.

Praca wychowawcza opiekuna klasy rozłożona była w myśl planu opracowanego na początku roku szkolnego na trzy części. Po pierwsze ujawniała się jako bezpośrednie oddziaływanie na wychowanków, po wtóre wytyczała drogi samowychowania uczniów, po trzecie sięgała w zakres współpracy domu ze szkołą.

Opiekun starał się wytworzyć wraz z gronem nauczycieli tej klasy odpowiednią atmosferę wychowawczą. Przy właściwych okazjach i sposobnościach, przez osobisty wpływ hamował wybryki uczniów, skłaniając ich równocześnie do postępowania takiego, jakie charakteryzuje pilnego i uczciwego ucznia. Przy tem w pierwszym rzędzie chodziło o wyrobienie charakteru samodzielności i poczucia odpowiedzialności. Często też był Opiekun doradcą indywidualnie w sprawach nauki, a nawet w sprawach domowych.

Samowychowanie uczniów odbywało się przez gminę klasową z zarządem na czele. Funkcje przewodniczącego pełnili kolejno Jasiński Kazimierz, Pytel Czesław i Becker Gerard. Ostatnio prócz przewodniczącego w skład zarządu wchodził Czyżewski Maurycy jako zast. przewodniczącego, Szczygłowski Franciszek jako sekretarz, Zaboklicki Janusz jako skarbnik, Maćkowiak Franciszek jako gospodarz klasowy oraz Karolewicz Jan jako kierownik ćwiczeń cielesnych. Stan kasy w dniu

sprawozdawczym wynosi zł 4,05. W gminie klasowej były sekcje: gospodarcza, pomocy w nauce, redakcyjna, dekoratorska i sportowa. Wszystkie one pracowały odnośnie do chwilowych potrzeb. Równocześnie wdrażani byli uczniowie do pracy społecznej w organizacjach szkolnych. I tak w Kole Ligi Morskiej i Kolonjalnej pracował 1 uczeń, w klubie sportowym „Sparta“ 2 uczniów, do drużyny harcerskiej należało 12, do Koła Polskiego Czerwonego Krzyża 24 uczniów. Uczniowie brali też żywy udział w zbiórkach odzieży dla ubogiej dziatwy, w zbiorce książek dla młodzieży z zagranicy oraz w wielu składkach na różne cele społeczne i charytatywne.

Współpraca domu ze szkołą odbywała się za pośrednictwem Patronatu Klasowego. W skład Wydziału wchodził p. p. Zaboklicki przewodniczący, kpt. Pytel zastępca przewodniczącego, p. Sobolewski a następnie p. Szczygłowski jako sekretarz, p. Blank i później p. Kulerska jako skarbniczka i opiekun klasy. Zebrania Wydziału Patronatu odbywały się w myśl postanowień statutu, a ponadto na plenarnych zebraniach omawiano sprawy związane z wychowaniem, wygłaszano referaty o uświadamianiu seks. młodzieży oraz o pracy domowej ucznia.

Uczniowie klasy IIa brali też wraz z opiekunem żywy udział we wszystkich uroczystościach i obchodach szkolnych.

Kl. IIb — opiekun p. prof. Kapaun Wiktor.

W bieżącym roku szkolnym w skład samorządu klasowego wchodziły sąd koleżeńcki i komisja upiększania klasy. Przewodniczącym samorządu był w I. półroczu Zwierzchowski Julian, w II. półroczu Nowoczyn Witold. Zebrań samorządu odbyło się 9, zebrań ścisłych zarządu 3.

Głównym celem samorządu było, obok prac bieżących, podniesienie kultury towarzyskiej uczniów, przestrzeganie pewnych form koleżeństwa. Na zebraniach mówiło się o obowiązkach, karności, szacunku dla osób starszych, o utrzymaniu w porządku ubrania, o zachowaniu czystości w domu czy w klasie.

Inicjatywę oddano przewodniczącemu gminy. Czuwano nad estetycznym wyglądem klasy, zorganizowano komisję, która pomagała w ozdabianiu klasy.

W zrozumieniu potrzeb państwowych samorząd podpisał deklarację 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej na 100 złotych.

Na zebraniach i lekcjach wychowawczych m. i. poruszono następujące tematy:

8. II. 1935 r. — „O szkołach zawodowych“,

15. II. 1935 r. — „Cele i zadania młodzieży polskiej“,

20. II. 1935 r. — odbyło się walne zebranie samorządu klasowego, na którym przeprowadzono nowe wybory ścisłego zarządu klasowego.

21. III. 1935 r. — ciąg dalszy walnego zebrania.

16. V. 1935 r. — referat o Curie Skłodowskiej.

27. IV. 1935 r. — referat ucznia Nowoczyna Witolda o higienie szkolnej.

6. III. 1935 r. — Dyskusja na temat filmu „Młody Las“.

Kl. V. — opiekun p. Adamczak Tomasz

Gmina klasowa odbyła 8 zebrań i 16 posiedzeń Zarządu. W pogadankach wychowawczych poruszano tematy związane z wyrobieniem u uczniów poczucia odpowiedzialności za własne postępowanie wobec społeczeństwa. Opiekun przy współudziale gminy wielki kładł nacisk na poszanowanie przepisów władz szkolnych jak rozporządzenia Ministerstwa dotyczącego noszenia jednolitych mundurów, przyczem przestrzegano czystość mundurów i przepisanej ich formy: tarcze, guziki, kieszenie boczne itd. Opiekun klasy przy pomocy Zarządu gminy starał się wykorzenić u uczniów wadę niepunktualności. Wyniki pracy naogół dodatnie. Klasa V-ta w poczuciu przynależności swej do społeczeństwa podpisała zbiorowo Premjową Pożyczkę Inwestycyjną w wysokości 100 złotych. Na Dar Narodowy 3-go Maja złożyła klasa 5 złotych.

Kl. VI. — opiekun p. Zagórki Antoni

Widząc, że uczniowie powierzonej mu klasy nie odznaczają się wielkimi zdolnościami ani zamiłowaniem do systematycznej i trwałej pracy, skierował opiekun swe wysiłki przede wszystkim ku temu, by skłonić i wdroić ich do sumiennego wypełniania swych obowiązków, do regularnego i rozumnego uczenia się.

Ponadto omawiał konkretne wypadki niestosownego zachowania się pojedynczych uczniów i wyraźnego lekceważenia swych obowiązków z ich strony.

Pod koniec roku szkolnego stwierdzono, że wysiłki opiekuna naogół nie poszły na marne i że klasa wykazała znaczny postęp.

Kl. VII. — opiekun p. prof. Piwowarczyk Stanisław

Poza nauczaniem przedmiotu (grecki Platon-Eutyfron), nastręczającego wiele sposobności do oddziaływań wychowawczych, korzystał opiekun z treści innych dzieł Platona, jak i z rysu filozofii greckiej do wprowadzenia uczniów w świat idealizmu starożytnego, który tylko sama nauka Jezusa Chrystusa przewyższyła. Czytania i rozmyślanie nad temi dziełami Pla-

tona stanowią jakby ciągłe rekolekcje, zmierzające do obudzenia uczciwości w słowie i w czynie, oraz wzniosłego na świat i życie poglądu. Poza temi dyskusjami platońskimi wypadki dni dzisiejszych były brane niejako do potwierdzenia, że i w dzisiejszych, zmaturalizowanych czasach ludzie i narody całe kierują się w postępowaniu pobudkami idealnemi. N. p. głosowanie mieszkańców Saary za powrotem do państwa niemieckiego mimo utraty wysokich zarobków, mimo przejścia do państwa o kilku miljonach bezrobotnych świadczy, że momenty idealne jeszcze i dziś nie straciły na wartości i bije, jak taranem, w tych, co może żałują powrotu do Polski, albo sądzą, że im ten powrót nie dość się opłacił i opłaca.

Dużo dyskusji poświęcono temu urojeniu dzisiejszej młodzieży, jakoby starsi — rodzice i nauczyciele — ich rzekomo nie rozumieli. To bałamutne, wykrętne i nieuczciwe przekonanie często jest nadużywane do usprawiedliwienia najgorszych wybryków uczniowskich przeciw karności szkolnej i przyzwoitości, oraz honorowi polskiej szkoły średniej.

Niedawno uczniowie siódmej klasy z niektórymi uczniami klasy szóstej założyli gazetę szkolną wzorując się na „Kuźni Młodych“. Tam pod kierownictwem opiekuna klasy i p. Dyrektora uczą się, że tak powiem ważyć każde słowo obce i swoje, zanimby było publikacji.

Jest to także i ośmielanie do próbowania swych sił, ażeby w przyszłości nie szły na marne nieraz bardzo zdrowe i piękne myśli i zstępowały do grobu razem z ich twórcami.

Kl. VIII. — opiekun p. prof. Sławuski Mikołaj.

Na podstawie materiału lekturalnego starał się opiekun wyrobić w uczniach swoich poczucie odpowiedzialności za swoje postęпки przed społeczeństwem i wskazywał na obowiązki różnych zawodów oraz ich znaczenie dla Narodu i Państwa.

Poruszał aktualne sprawy bieżące na osobnych lekcjach pedagogicznych i z tematów szkolnych wysnuwał nauki dla przyszłości. Z inicjatywy opiekuna ukonstytuował się w początkach roku szkolnego 1934/35 patronat klasy VIII. Opiekun wygłaszał odpowiednie referaty np. „Święto Państwowe 11/XI.“ — „Konstytucja Trzeciego Maja“.

Dla ogółu rodziców zorganizowała Dyrekcja następujące referaty:

- 1) Członkowie Rady Pedagogicznej wyjaśnili program nauki w I. klasie gimnazjum nowego ustroju z poszczególnych przedmiotów.
- 2) P. prof. Piwowarczyk Stanisław wygłosił wykład na temat: „Co mówią uczniowie sami o swej pracy w szkole“.

- 3) Ks. prof. dr. Rozkwitalski Józef wygłosił przemówienie na temat: „Konieczność wydajnej działalności rodziców w patronatach klasowych“.

XVIII. KRONIKA ZAKŁADU.

Rok szkolny 1934/35 rozpoczął się w poniedziałek 20-go sierpnia 1934 r. nabożeństwem w kościele pojezuickim, odprawionem przez prefekta zakładu ks. prof. Dr. Rozkwitalskiego Józefa. Po nabożeństwie młodzież wróciła do gimnazjum, gdzie w poszczególnych klasach sprawdzono inwentarz klasowy i odczytano rozkład lekcyj.

Normalna nauka rozpoczęła się we wtorek 21-go sierpnia 1934 r. o godz. 8-mej rano. Tegoż dnia odbyły się dodatkowe egzaminy wstępne.

Celem uczczenia śp. Ministra Spraw Wewnętrznych generała brygady Bronisława Pierackiego wysłuchała młodzież klas I–V przemówienia, które wygłosił w auli zakładu p. mgr. Witkowski Jan, zaś klas VI–VIII przemówienia, które wygłosił p. prof. Sławuski Mikołaj.

7 września 1934 r. odbyła się w kościele parafialnym pierwsza — w nowym roku szkolnym — wspólna spowiedź młodzieży, poprzedzona nabożeństwem o godz. 16-tej w kościele pojezuickim. Wspólną komunię św. odbyła młodzież w sobotę 8 września o godz. 8-mej w kościele pojezuickim. Dzień ten z tej przyczyny był wolnym od zwykłych zajęć szkolnych.

31 października 1934 r. o godz. 12-tej odbył się w auli zakładu przy udziale Rady Pedagogicznej dla młodzieży wszystkich klas obchód ku uczczeniu „Dnia Oszczędności“, zorganizowany przez opiekuna akcji oszczędnościowej w zakładzie p. mgr. Witkowskiego Jana przy pomocy „Straży Przedniej“. Z obchodem tym połączona była październikowa audycja muzyczna.

1. listopada 1934 r. — święto Wszystkich Świętych, 2-gi listopada Dzień Zaduszny i wyjątkowo na podstawie zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. 3-ci listopada były dniami wolnymi od zwykłych zajęć szkolnych.

8. listopada 1934 r. wystawili uczniowie klasy VII z pomocą 2 uczenie gimnazjum żeńskiego w auli gimnazjum o godzinie 18.30 komedię Plauta w V aktach „Aulularia — Garnek Złota“ (pierwotwór „Skapca“ Moliera). Komedię tę, z powodu wielkiej frekwencji wystawili uczniowie 3 razy. Osoby:

- 1) Euklio — stary skąpiec, (Topolski kl. VII.)
- 2) Stafila — służąca Eukliona (Jarecka, gimn. żeńsk.).

- 3) Megador — bogacz, sąsiad Eukliona.
- 4) Eunomja — siostra Megadora.
- 5) Likonid — syn Eunomji.
- 6) Strobil I. — niewolnik.
- 7) Strobil II. — niewolnik Likonida.
- 8) Kongiro — kucharz.
- 9) Antrax — kucharz.

10. listopada 1934 r. z okazji Święta 11. listopada odbyła się o godzinie 12.15 uroczysta akademja dla klas I — V w auli gimnazjum przy współudziale tych samych klas gimnazjum matematyczno - przyrodniczego z następującym programem :

- 1) a) Polonez — Dziwiłł,
b) Niewiadomski: „Wiatr się wybrał“ chór klas I — II gimnazjum im. Sobieskiego.
- 2) „Trzeba nam wiary“ Kasprowicza, deklamacja ucznia gimnazjum im. Sobieskiego,
- 3) „Ślubujemy Ci“ — Duninówny, deklamacja ucznia gimnazjum im. Sobieskiego,
- 4) „Pieśń Wojenna“ — Moniuszki, chór gimnazjum matematyczno-przyrodniczego,
- 5) Przemówienie p. mgr. Witkowskiego Jana (gimnazjum im. Sobieskiego) i „Hymn Narodowy“.
- 6) „Historja o małym Grzesiu“ — deklamacja ucznia gimn. matematyczno-przyrodniczego,
- 7) „Przypowieść o królestwie Bożem“ — deklamacja ucznia gimnazjum matematyczno-przyrodniczego,
- 8) „Wyprawa“ — połączone chóry gimnazjum im. Sobieskiego i matematyczno-przyrodniczego.

Po południu o godz. 15.30 odbyła się uroczysta akademja międzyszkolna w Teatrze Miejskim dla klas wyższych t. j. VI-VIII, której program był następujący:

- 1) „Wiązanka kwiatów polskich“ — wykonała orkiestra uczniów niemieckiego gimnazjum im. Goethego,
- 2) Przemówienie p. prof. Sławuskiego Mikołaja (gimnazjum im. Sobieskiego),
- 3) „Hymn Narodowy“ — orkiestra gimnazjum im. Goethego,
- 4) Epilog z „Irydjona“ — deklamacja zbiorowa uczniów kl. VIII gimnazjum im. Sobieskiego,
- 5) „O mój rozmarynie“ — chór międzyszkolny,
- 6) Deklamacja ucznia gimnazjum matematyczno-przyrodniczego,
- 7) „Wiązanke pieśni legjonowych“ — chór uczniów Szkoły Budowy Maszyn,
- 8) Tańce narodowe:
 - a) Kujawiak ułański — uczennice gimnazjum żeńskiego,
 - b) Biały Mazur — uczennice i uczniowie Szkoły Handlowej.

8. grudnia 1934 r. odbył się uroczysty obchód Sodalicji Marjańskiej z okazji 10-lecia swego istnienia. W obchodzie tym, który przeprowadzono po nabożeństwie szkolnem w auli zakładu, brała udział młodzież zakładu i rodzice uczniów.

16. grudniu 1934 r. odbyła się uroczystość gwiazdkowa uczniów klasy Ib, zorganizowana staraniem i z inicjatywy tychże uczniów. Przy udziale zaproszonych członków Rady Pedagogicznej i rodziców łamano się opłatkiem, odśpiewano kolendy i deklamowano. Odegraniem komedyjki jednoaktowej przez uczniów klasy Ib i wspólną herbatką zakończono tą uroczystość gwiazdkową.

Dnia 20 grudnia 1934 r. urządzono w auli gimnazjum gwiazdkę dla 30 biednych dzieci bezrobotnych rodzin, przedstawionych przez Towarzystwo Dobroczynne „Caritas” w porozumieniu z Zarządem Miasta Grudziądz. Dzieci zebrały się z rodzicami o godzinie 16-tej w auli gimnazjum, ozdobionej choinkami. Po podwieczorku, przygotowanym przez panie Towarzystwa Rodzicielskiego, otrzymały dzieci z rąk św. Mikołaja podarki, na które złożyły się części ciepłej odzieży i słodycze. Piękne przemówienie wygłosił prefekt gimnazjum ks. prof. dr. Rozkwitalski Józef, a młodzież gimnazjum upiększyła ten obchód gwiazdkowy odśpiewaniem i odegraniem pięknych kolend polskich. Gwiazdkę przygotowało Koło Młodzieży Czerwonego Krzyża przy pomocy swej nieustrudzonej opiekunki p. prof. Kotwickiej oraz zespołu „Straży Przedniej”.

22. grudnia 1934 r. jako w dniu rozpoczęcia feryj zimowych, odbyła się po 4-tej lekcji w auli zakładu uroczystość gwiazdkowa dla ogółu uczniów i ich rodziców.

Program wykonany:

- 1) „Wśród nocnej ciszy” — odśpiewał chór starszych,
- 2) Deklamacja,
- 3) Przemówienie ks. prof. dr. Rozkwitalskiego,
- 4) Łamanie się opłatkiem,
- 5) Deklamacja,
- 6) Kolendy odegrane na skrzypcach przez uczniów kl. II-giej,
- 7) Zakończenie — „Gdy się Chrystus rodzi”.

Po tej uroczystości wręczono uczniom w poszczególnych klasach świadectwa półroczne. Z dniem tym rozpoczęły się ferie zimowe, które trwały do 14-go stycznia 1935 r. włącznie.

15. stycznia 1935 r. o godz. 8-mej rano podjęto na nowo naukę, rozpoczynając II. półrocze roku szkolnego 1934/35.

23 stycznia 1935 r., jako w dniu 15-tej rocznicy wkroczenia wojsk polskich do Grudziądza, wziął udział hufiec szkolny w defiladzie ze sztandarem szkolnym.

1 lutego 1935 r. odbyły się uroczyste obchody z okazji Imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Uroczystości po-

przedziło nabożeństwo dla ogółu młodzieży w kościele pojezuickim. Po nabożeństwie klasy I—V udały się do gimnazjum matemat.-przyr. na uroczysty obchód szkolny. Dla klas wyższych t. j. V—VIII odbyła się o godzinie 12-tej w Teatrze Miejskim akademja międzyszkolna z następującym programem:

- 1) Siede „Marsz — wykonała orkiestra uczniów państwowego seminarjum nauczycielskiego,
- 2) „Prezydent Mościcki — pierwszy obywatel Państwa i wielki uczony“ — przemówienie p. prof. J. Zagórskiego z gimnazjum matemat.-przyr.,
- 3) „W dniu Imienin — „Wyprawa“ — odśpiewały połączone chóry gimnazjum matemat.-przyr. i im. Króla Jana III. Sobieskiego,
- 4) „Rzeczypospolita“ Jalu-Kurek — deklamacja ucznia gimnazjum matemat.-przyr.,
- 5) a) „Przylecieli sokołowie“
b) „Wysoka Góra“
c) „Serenada“ — odśpiewał chór uczniów gimnazjum żeńskiego,
- 6) „Na imieniny Pana Prezydenta“ — deklamacja uczennicy gimnazjum żeńskiego,
- 7) „Hymn Pomorza“ — Moczyńskiego,
„O ziemio Ojców“ Dworaczka — odśpiewał chór uczniów Szkoły Budowy Maszyn.
- 8) „Hymn Narodowy“ — śpiew ogólny i zakończenie.

9. lutego 1935 r. W związku z 15. rocznicą odzyskania polskiego morza odbył się o godzinie 12.45 w auli zakładu obchód, urządzony staraniem Koła Młodzieży Ligi Morskiej i Kolonjalnej, podczas którego wygłosił krótki referat delegat Oddziału L. M. K. w Grudziądzu p. Naczelnik Krzewski. Program, ustalony przez zarząd Koła młodzieży Ligi Morskiej i Kolonjalnej był następujący:

- 1) Referat kol. Dudzika, kl. VII.,
- 2) Deklamacja kol. Marzinka, kl. VII.,
- 3) Skrzypce-fortepian, kol. Hennig i Maćkowiak, kl. VII.,
- 4) Deklamacja — kol. Danielewicz, kl. V.,
- 5) Śpiew — Drużyna Harcerska.

23. lutego 1935 r. odbyła się w auli zakładu zabawa uczniowska dla klas V—VIII. W zabawie brała udział młodzież klas VI—VIII gimnazjum żeńskiego, niemieckiego i matematyczno-przyrodniczego, oraz zaproszeni goście społeczeństwa i garnizonu grudziądzkiego. Prócz tańców przy dźwiękach dobrowolnej orkiestry 64 p. p. i pod kolorowymi smugami reflektora, uczniowie tutejszego zakładu urozmaicili tegoroczną zabawę uczniowską występami artystycznymi: grą na gitarze, śpiewami solowymi, duetami itd.

3. marca 1935 r. Koło Rodzicielskie przy tutejszym zakładzie urządziło skromną zabawę popołudniową dla uczniów klas I—II oraz zaproszonych uczniów tychże klas gimnazjum matematyczno-przyrodniczego i prywatnej szkoły im. Mikołaja z Ryńska. Zabawę zorganizowały Panie z Zarządu Towarzystwa Rodzicielskiego. Na urozmaicenie tej zabawy złożyły się gry towarzyskie, warcaby, szachy, ping-pong i inne wesole rozrywki.

6 marca 1935 r. w środę popielcową wypadła nauka w 1. i 2. godzinie rannej. Młodzież brała udział w nabożeństwie, odprawionem w kościele farnym.

18. marca 1935 r., w przededniu Imienin Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego — odbyła się w auli gimnazjum matemat.-przyrodn. uroczysta „Akademia Międzyszkolna” klas wyższych, na program której złożyły się:

- 1) „Przebudzenie Wiosny” Em. Bacha — wykonała orkiestra uczniów Gimnazjum niemieckiego im. Goethego,
- 2) Przemówienie,
- 3) „Hymn Narodowy” — wykonała orkiestra uczniów gimnazjum niemieckiego im. Goethego,
- 4) „Sztandary Polskie w Kremlu” — odśpiewał chór uczniów gimnazjum matemat.-przyr.
- 5) „Modlitwa przed bitwą” — odśpiewał chór uczniów gimnazjum im. Sobieskiego,
- 6) „Wódz Narodu” Wierzyńskiego — deklamowała Markiewiczówna, uczennica Szkoły Handlowej,
- 7) „Manewry Strzeleckie” deklamował Brelewski, uczeń Szkoły Rolniczej,
- 8) „Cześć Ci Wodzu”,
„Jak nie mamy żyć wesoło”,
„Ostatni mazur” — odśpiewał chór uczniów Szkoły Budowy Maszyn,
- 9) „Wiązankę pieśni legionowych”, zakończoną „Pierwszą Brygadą”, odegrała orkiestra uczniów gimnazjum niemieckiego im. Goethego.

19. marca 1935 r. jako w dniu Imienin Wielkiego Wodza Narodu, zajęć szkolnych nie było. Młodzież zgromadziła się o godzinie 8.15 na boisku gimnazjalnem, skąd odmaszerowała ze sztandarem szkolnym w świątecznych mundurach do kościoła. Bezpośrednio po nabożeństwie szkolnem odbyła się w auli gimnazjum matemat.-przyr. uroczysta akademja dla uczniów klas I—V, której program był następujący:

- 1) „Hymn Państwowy” — odśpiewała młodzież obu zakładów,
- 2) O naszym Naczelniku Piłsudskim — deklamował Gac, uczeń kl. IIa gimnazjum mat.-przyr.,
- 3) Przemówienie — Graff, uczeń kl. VIII gimn. hum.

- 4) „On“ Hertza — deklamował Radziwiliński, uczeń kl. VI. gimn. hum.,
- 5) „Krakowiak“ „Pieśń Wieczorna“ Moniuszki — odegrał na fortepianie Bloch, uczeń kl. Ia gimnazjum mat.-przr.
- 6) „Przeszłość-Teraźniejszość-Przyszłość“ — E. Jorkasz-Koch — zbiorowa deklamacja kl. VI gimn. hum.
- 7) „Marsz“ Langer, „Kozak“ Moniuszki — odegrał zespół skrzypcowy uczniów gimnazjum im. Sobieskiego i mat.-przr.,
- 8) „Budujemy Miłą Ojczyznę Dom“ M. Konopnickiej — deklamował uczeń kl. Ia gimnazjum im. Sobieskiego,
- 9) „Polonez“ Żukowskiego, „Biały Mazur“ Osmańskiego — odegrał na fortepianie Listewnik, uczeń klasy VIII. hum.
- 10) „Sztandary Polskie na Kremlu“ Lechmana — odśpiewał chór uczniów gimnazjum mat.-przr.

Hufiec szkolny ze sztandarem szkolnym wziął udział w defiladzie wojsk i organizacji społecznych.

Od 7 – 10 kwietnia 1935 r. trwały rekolekcje wielkanocne dla uczniów tutejszego gimnazjum pod kierownictwem prefekta ks. prof. dr. Józefa Rozkwitalskiego.

Wakacje wielkanocne rozpoczęły się w środę 17. kwietnia br. Zawieszenie zajęć szkolnych nastąpiło we wtorek 16. kwietnia br. po zakończeniu normalnej nauki trwały do wtorku 23. kwietnia 1935 r. włącznie. Zajęcia szkolne podjęto 24 kwietnia 1935 r. o godzinie 8-mej rano.

27. kwietnia 1935 r. w 5-tej lekcji przedpołudniowej Rada Pedagogiczna i ogół młodzieży uczcili — na uroczystym zebraniu w auli — wiekopomny akt nadania Państwu Polskiemu nowej konstytucji — uroczystym obchodem, na który złożyły się produkcje muzyczno-wokalne oraz przemówienie p. prof. Piwowarczyka Stanisława.

Tegoż dnia po południu klasy Ia, Ib, IIa, IIb wzięły udział w otwarciu „Pawilonu Leśnego“ na Rynku Głównym oraz w pochodzie do lasu z okazji przypadającego na ten dzień „Święta Lasu“.

Święto narodowe 3 Maja było dniem wolnym od zwykłych zajęć szkolnych. Młodzież zakładu uczciła Święto Narodowe 3 Maja dwiema akademjami. Dnia 2 maja po południu o godz. 16-tej odbyła się w Teatrze Miejskim „Uroczysta Akademia Międzyszkolna“ z następującym programem :

- 1) Orkiestra uczniów Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego odegrała „Stadion Marsz“ L. Siede, „Nad Bałtykiem“ L. Galon.
- 2) Przemówienie p. prof. Sławuskiego Mikołaja z gimnazjum im. Sobieskiego,

- 3) Hymn Państwowy odegrała orkiestra uczniów Sem. Naucz.
- 4) Deklamacja uczeniicy Państw. Gimnazjum Żeńskiego,
- 5) Gimnazjalny Chór Międzyszkolny odśpiewał:
 - a) „Postój piękna gołąbeczko“ Moniuszki,
 - b) „Krakowiak“ Kazuro.
- 6) Deklamacja ucznia Szkoły Rolniczej.
- 7) Chór uczniów Szkoły Budowy Maszyn odśpiewał:
 - a) „W Lesie“ W. Czubski,
 - b) „Jak nie mamy żyć wesoło“ — Krzyński.
- 8) Tańce wykonała Szkoła Zawodowo-Gospodarcza:
 - a) Taniec Góralski,
 - b) Trojak,
 - c) Krakowiak.

Dla młodzieży klas I—V odbyła się akademja dnia 3-go Maja bezpośrednio po nabożeństwie w kościele św. Ducha równocześnie z temi klasami gimnazjum mat.-przyr. w auli państwowego gimnazjum im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu.

Program tej akademji był następujący:

- 1) Połączone chóry gimnazjum im. Sobieskiego i mat.-przyr. odśpiewały:
 - a) „Trzeci Maj“,
 - b) „Pieśń Wojenna“.
- 2) Przemówienie ucznia klasy Ib gimnazjum im. Sobieskiego — Starosteckiego Leonarda.
- 3) Spychała, uczeń klasy V-tej gimnazjum im. Sobieskiego odegrał „Marsz Węgierski“ Liszta.
- 4) Zespół smyczkowy uczniów gimnazjum im. Sobieskiego i mat.-przyr. odegrał 3 utwory ludowe.
- 5) „Rycerz bez Zmazy“ obrazek sceniczny w interpretacji uczniów kl. IIb gimnazjum im. Sobieskiego.
- 6) Hymn Narodowy.

13. maja 1935 r. o godzinie 8-mej rano zwołał dyrektor Puppel do gimnazjum Radę Pedagogiczną i młodzież na żałobne zebranie — na wieść o zgonie Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Ogół zebranych w postawie stojącej wysłuchał przemówienia dyrektora, który podał do ich wiadomości straszną dla wszystkich serc polskich wieść, wieść o zgonie największego syna Polski, Wskrzesiciela i Budowniczego Polski, Józefa Piłsudskiego. Pamięć zgasłego nieoczekiwanie i przedwześnie Wodza Narodu uczcili zebrani, na wezwanie dyrektora, 3-minutowem milczeniem, poczem w nastroju godnym powagi chwili opuścili aulę, ażeby podjąć swoje zwykłe obowiązki.

Orędzie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej do obywateli Rzeczypospolitej odczytano młodzieży w 4. lekcji przedpołud-

niowej, poczem portrety zmarłego Marszałka oraz sztandar szkolny okryto kirem.

W środę 15. maja 1935 r. uczestniczyła młodzież zakładu wraz z Radą Pedagogiczną w żałobnem nabożeństwie, które za spokój duszy Wielkiego Zmarłego odprawiono z ramienia władz cywilnych i wojskowych na stokach nad Wisłą, przy udziale niezliczonych tłumów społeczeństwa grudziądzkiego. Po powrocie z nabożeństwa odczytał dyrektor przed zebraną na boisku gimnazjalnem młodzieżą odezwę Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do młodzieży szkolnej. Na uroczystości pogrzebowe do Warszawy wyjechał, zgodnie z zarządzeniem Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego, 1 uczeń klasy VII-mej, jako reprezentant ogółu młodzieży państwowego gimnazjum im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu.

W sobotę dnia 18. maja 1935 r., w dniu złożenia zwłok ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego do grobów królewskich na Wawelu, odbyły się w zakładzie następujące uroczystości żałobne:

O godzinie 9-tej udała się młodzież zakładu z Radą Pedagogiczną na czele do kościoła pojezuickiego na żałobne nabożeństwo. Po nabożeństwie w pokrytej kirem i upiększonej zielenią i emblematami państwowemi zaciemnionej auli gimnazjum ustawiono na wywyższeniu dyskretnie oświetlony reflektorami biust ś. p. Marszałka Piłsudskiego, przed którym od godziny 10-tej do 19-tej pełnili straż honorową członkowie Hufca Szkolnego z karabinami na ramieniu oraz harcerze z gimnazjalnej drużyny harcerskiej. Ogół młodzieży z opiekunami klasowemi na czele, odbył przed biustem Zmarłego Wodza żałobną defiladę, którą odebrał dyrektor gimnazjum w otoczeniu pozostałych członków Rady Pedagogicznej.

Żałobne uroczystości zakończyło o godz. 18.50 zebranie Rady Pedagogicznej i ogółu młodzieży w auli. W chwili złożenia prochów Marszałka Józefa Piłsudskiego do krypty katedry wawelskiej, przemówił dyrektor słowami następującemi:

„Oczy, myśli i serca całej Polski w momencie tym zwrócone są na Kraków i jego królewski gród wawelski. Otwierają się podwoje podziemi, w których śpią królowie w czei i chwale. Do przybytków nieśmiertelnych zstępuje największy z synów Polski, Jej Wskrzesiciel, Budowniczy, Wódz Narodu, Marszałek Józef Piłsudski. Równy królom układa się do wiecznego snu wśród królów, wodzów i wieszczów Narodu Polskiego“.

Trzyminutowem milczeniem oddali zebrani ostatni hołd Wielkiemu Zmarłemu.

1. czerwca 1935 r. w 6-tej godzinie przedpołudniowej wysłuchali uczniowie wszystkich klas pogadanki p. prof. Sławuskiego Mikołaja na temat „Dnia Spółdzielczości“.

7. czerwca 1935 r. po południu przystąpili uczniowie do ostatniej w bieżącym roku szkolnym wspólnej spowiedzi św., a 8 czerwca 1935 r. do wspólnej komunji świętej. Dzień 8-my czerwca z tej przyczyny był dniem wolnym od zwykłych zajęć szkolnych.

8. czerwca 1935 r. w nocy o godzinie 0.30 wyruszyła wycieczka krajoznawcza parostatkem „Vistuli“ do Gdyni i na Hel. W wycieczce pod kierownictwem p. Adameczaka Tomasza, brało udział 30 uczniów zakładu. Powrót wycieczki nastąpił w II. święto Zielonych Świąt t. j. dnia 10 czerwca 1935 r.

Dnia 11 czerwca 1935 r. Rada Pedagogiczna i ogół młodzieży uczestniczył w wyświetlaniu filmu „Pogrzeb Marszałka Józefa Piłsudskiego“. Film ten wyświetlano w godzinach przedpołudniowych.

Dnia 15 czerwca 1935 r. odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego 1934/35. Po nabożeństwie, które odprawił ks. prof. dr. Józef Rozkwitalski w kościele pojezuickim, młodzież szkolna wraz z Radą Pedagogiczną i licznym gronem rodziców zebrała się w auli gimnazjum na uroczystość z następującym programem:

- 1) Występ chóru gimnazjalnego.
- 2) Pożegnanie przez dyrektora ustępujących z zakładu członków Rady Pedagogicznej.
- 3) Przekazanie sztandaru szkolnego uczniom klasy VII.
- 4) Przemówienie dyrektora zakładu do maturzystów, przemówienie maturzysty Rakowskiego Zenona, przemówienie prezesa Koła Rodzicielskiego.
- 5) Odczytanie klasyfikacji rocznej przez dyrektora zakładu.
- 6) Chór „Pożegnanie szkoły“.
- 7) Boże, coś Polskę.

XIX. WYCIECZKI.

a) Wycieczki przyrodnicze:

W związku z materiałem naukowym przerabianym w kl. I. i II., uczniowie tych klas odbyli w bieżącym roku szkolnym szereg wycieczek. Klasy II-gie na wycieczkach zapoznały się z życiem roślin w wodzie, w lesie i na łące. Zwiedziły też fabrykę octu, gdzie wyczerpujących wyjaśnień udzielił właściciel fabryki. Klasy I-sze na wycieczkach do więzienia zapoznały się ze szkodnikami warzyw i drzew owocowych oraz zwiedziły hodowlę królików. Życie pszczół chłopcy poznali

przy zwiedzaniu pasieki w Nowej Wsi. Racjonalny chów bydła i drobiu pokazała uczniom klasy I-szej Szkoła Rolniczo-Hodowlana w swoim majątku w Tarpmie.

b) Wycieczki geograficzne:

Klasy Ia i Ib odbyły następujące wycieczki geograficzne:

- 1) 2-godzinna wycieczka geograficzna do Strzemięcina dla praktycznego używania mapy topograficznej 15. X. 1934 r.
- 2) 2-godzinna wycieczka do stacji meteorologicznej w gimnazjum matematyczno-przyrodniczym. Cel: poznanie stacji meteorologicznej. 19. X. 1934 r.
- 3) 2-godzinna wycieczka w dolinę Wisły. Cel: poznanie działalności rzeki i gleb w okolicy Grudziądza. 6. XI. 1934 r.
- 4) 2-godzinna wycieczka do Muzeum Miejskiego. Cel: zwiedzanie wystawy wyrobów zakopiańsko-huculskich i przedmiotów z epok przedhistorycznych. 26. II. 1935 r.

Klasa IIa.

- 1) Wycieczka w dolinę Wisły. Morfologia, komunikacja. 10. XI. 1934 r.
- 2) Wycieczka wspólna z wychowania fizycznego. Czytanie i orjentowanie mapy. 14. X. 1934 r.
- 3) wycieczka na Klimek. Składniki krajobrazu. 27. X. 1934 r.
- 4) Wycieczka w dolinę Wisły. Osadnictwo i gleby. 29. IX. 1935.

Klasa IIb.

- 1) Wycieczka w dolinę Wisły. Morfologia i komunikacja. 12. IX. 1934 r.
- 2) Wycieczka wspólna z wychowania fizycznego. Czytanie i orjentowanie mapy. 14. X. 1934 r.
- 3) Wycieczka na Klimek. Składniki krajobrazu. 23. X. 1934 r.
- 4) Wycieczka w dolinę Wisły. Charakter osadnictwa i gleby. 7. V. 1935 r.

Klasa V.

- 1) Wycieczka na Klimek. Czytanie mapy. 27. IX. 1934 r.
- 2) Wycieczka w dolinę Wisły. Morfologia i geologia. 9. X. 1934 r.
- 3) Wycieczka w dolinę Wisły. Komunikacja rzeczna, osady.
- 4) Wycieczka brzegiem Wisły. Gleby — praca lodowca. 7. 5. 1935 r.

Klasa VI.

- 1) Wycieczka na Klimek. Czytanie mapy. 14. IX. 1934 r.
- 2) Wycieczka na Klimek. Składniki krajobrazu. 24. X. 1934 r.
- 3) Wycieczka na brzeg Wisły. Wpływ działania człowieka na przemiany krajobrazu.

c) Wycieczki krajoznawcze.

W bieżącym roku szkolnym odbyła się tylko jedna wycieczka krajoznawcza i to do Gdyni i na Hel. Około 30 uczniów pod opieką kilku profesorów zakładu wyjechało w piątek dnia 7. czerwca 1935 r. w nocy parostatkiem z Grudziądza do Gdyni i na Hel. Wycieczka wróciła do Grudziądza w II. święto Zielonych Świąt po południu także statkiem.

Święto Lasu.

W dniu „Święta Lasu“ szkoła wzięła udział w obchodzie, urządzonym przez Komitet Miejski Obchodu Święta Lasu. Uczniowie klas Ia, Ib, IIa, IIb zwiedzili stoisko Koła Leśników na Głównym Rynku, poczem pochodem przeszli na wyznaczone tereny koło lotniska, gdzie zasadzili znaczną ilość drzewek. Prócz tego na terenie szkoły w klasach Ia i Ib nauczycielka biologii p. Zawadzka Zofja przeprowadziła okolicznościowe pogadanki, w klasach IIa i IIb wygłosił odnośny referat uczeń klasy IIa Maćkowiak.

XX. SPIS PODRĘCZNIKÓW SZKOLNYCH NA ROK SZKOLNY 1935/36.

Religja.

Kl. I. Mszalik. Kl. II. Mszalik. Dla kl. III. podręcznik dotąd nie ustalony. Kl. VI — VIII podręczniki używane w r. szkolnym 1934/35.

Język polski.

Kl. I. Gaertner i Łempicki „Między dawnymi i nowymi laty“. Gaertner : Mowa Polska.

Kl. II. Juljusz Balicki i Stanisław Maykowski : Mówią wieki“ część II. Wydanie Zakładu Narodowego im. Ossolińskich - Lwów. H. Gaertner - Mowa Polska. Podręczniki do nauki o języku dla kl. II. gimnazjalnej, Książnica - Atlas.

Kl. III. Podręczniki dotąd nie ustalone.

Kl. VI. 1) Chrzanowski J. i Wojciechowski K. Wypisy polskie dla wyższych klas szkół średnich. Część I. Wyd. VI. Lwów, Książnica - Atlas 1926. 2) Molier : Skąpiec. 3) Niemcewicz : Powrót Posła. 4) Kochanowski : Odprawa posłów greckich. 5) Kochanowski : Treny. 6) Zabłocki : Sarmatyzm. Lwów, Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Kl. VII. 1) Kridl M. Literatura Polska wieku XIX. Cz. I. II. III. Warszawa. M. Arct. 2) Mickiewicz : „Dzieła“, wyd. Biblioteka Wielka. 3) Słowacki : Anelli, wyd. Biblioteka Wielka.

4) Słowacki: Lilla Weneda, wyd. Bibl. Wielka. 5) Szekspir: Sen Nocy Letniej, nakładem Gebethnera i Wolfa. 6) Szekspir: Król Lir, wyd. Biblioteka Wielka.

Kl. VIII. 1) Podręcznik, jak w klasie VII. 2) Słowacki: Beniowski, wydanie Biblioteki Narodowej. 3) Krasiński: a) Nieboska komedja, wyd. Bibljot. Wielkiej, b) Irydjon, wyd. Bibl. Wielk. c) Przedświt, wyd. Biblioteki Narodowej. 4) Asnyk: Wybór poezji, wyd. Biblioteki Wielkiej. 5) Prus: Lalka.

Książki pomocnicze: Łoś, Zasady ortografji polskiej i słownik ortograficzny, wydanie Książnicy - Atlas.

Język łaciński.

Kl. I. J. Kowalski i M. Golias Puer Romanus, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów.

Kl. II. J. Kowalski i M. Golias, Iuvenis Romenus. To same wydawnictwo.

Kl. III. Podręcznik dotąd nieustalony.

Kl. VI. a) Owidjusz, Wybór z Przemian, Kalendarza i Ks. Żalów, wydanie Sinki, b) Liwjusz, wydanie Jędrzejewskiego i Rapaporta, c) Słownik Kruczkiewicza, d) Terlikowski, Życie Rzymian.

Kl. VII. Szczepański J., Wybór z pism filozoficznych Cyserona. Wydanie IV - Książnica - Atlas. Wergiljusz. Wybór z dzieł. Oprac. T. Sinko. Książnica - Atlas. Słownik Kruczkiewicza. Terlikowski, Życie Rzymian.

Kl. VIII. Tacyt, Wybór dzieł. Wydanie III. Oprac. T. Sinko. Książnica - Atlas. Sinko T., Poezje Horacjusza, wydanie III. Książnica - Atlas. Słownik Kruczkiewicza. Terlikowski, Życie Rzymian.

Gramatyka: M. Auerbach i K. Dąbrowski, Gramatyka łacińska. Podręcznik dla wszystkich klas gimnazjalnych. Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Lwów.

Język grecki.

Kl. VI. a) Golias, wstępna nauka języka greckiego, wyd. II. b) Ksenofont w wydaniu Bednarowskiego, c) Homera Iljady w wyd. Rapaporta, d) Przekład Iljady Dmochowskiego w wyd. Sinki, e) Słownik do Iljady Rapaporta lub Węclewskiego (do wszystkich autorów), f) Terlikowski, życie greków.

Kl. VII. Język grecki a) Homera Odysseja w wydaniu Witkowskiego, b) Platona Eutyfron w wyd. Jędrzejewskiego - Rapaporta, c) Przekład Odyssei Homera przez Siemieńskiego. e) wybór liryków greckich, f) słownik Węclewskiego, g) Terlikowski, życie Greków.

Kl. VIII. język grecki a) Sofoklesa Ajaks, b) Platon Rzeczpospolita opr. Jędrzejewskiego i Rapaporta. Wydanie Książni-

cy - Atlas, c) słownik Węclewskiego, d) Terlikowski, życie Greków, e) przekład tragedji Sofoklesa i Eurypidesa przez Węclewskiego; tragedji Ajschylosa, przeł. Kasprowicz, f) komedji Arystofanesa, przeł. Cieglewicz i Butrymowicz.

Przy nauce języka greckiego w kl. VI--VIII mają być w użyciu pomocnicze podręczniki: 1) Zipper Albert, Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian. 2) Cybulski, Tabulae, quibus antiquitates Graecae et Romanae illustrantur.

Język francuski.

Kl. I. B. Kielski, Leçons de français. Podręcznik dla I. kl. gimnazjów. Lwów, K. S. Jakubowski.

Kl. II. Podręcznik jeszcze nieustalony.

Kl. III. Szarota, Quatrième livre de français. Książ. - Atlas

Kl. VI. Szarota, Les provinces français. Książnica - Atlas.

Kl. VII. Cieśliński J. Szarota J., Lecture sur la civilisation française. Première partie. Lwów—Warszawa. Książnica-Atlas.

Kl. VIII. Węckowski i Szarota, La France, seconde partie.

Język niemiecki.

Kl. I. W. Dewitzowa, A Kern, G. Ziółkowska „Wir lernen deutsch“ część I. i II. Lwów, Państw. Wyd. Książek Szkolnych.

Kl. II. Podręcznik dotąd nieustalony.

Kl. III. Jakóbiec J. i Leonhard St., Deutschland und die Deutschen, cz. I., wydanie III. Książnica-Atlas 1930.

Kl. VI. Jakóbiec i Leonard, Deutschland und die Deutschen, część II. Ludwik Lorentz, Metodyczny kurs języka niem.

Kl. VII. Jakóbiec J., Deutschtum, część I. Książn.-Atlas, Lwów.

Kl. VIII. Jakóbiec J., Deutschtum, cz. II. Książnica-Atlas, Lwów.

Historja.

Kl. I. Dąbrowski, Historja, tom I. dla I. klasy gimnazjów. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego, Lwów.

Kl. II. Dąbrowski, Historja dla II. kl. gimn. To same wyd.

Kl. III. Podręcznik dotąd nieustalony.

Kl. VI. 1. Nanke Czesław, Historja Nowozytna. Część I. Książnica-Atlas.

2. Nanke Czesław, Wypisy do nauki historji nowożytnej. Część I. Książnica-Atlas.

Kl. VII. 1. Nanke Czesław, Historja nowożytna. Część II. Książnica-Atlas.

2. Nanke Czesław, Wypisy do nauki historji nowożytnej. Część II. Książnica-Atlas. 1931.

Kl. VIII. Podręcznik dotąd nieustalony.

Atlasy.

J. Natanson-Leski, Szkolny Atlas Historyczny, część I. Dzieje starożytne, część II. Dzieje średniowieczne i nowożytne. Książnica-Atlas.

Geografia.

Kl. I. Stan. Pawłowski, Geografia Polski dla I. kl. gimnazjalnej. Książnica-Atlas. 1934.

Kl. II. A. Chaubińska i M. Janiszewski, Geografia Europy. Podręcznik do nauki geografii dla II. klasy gimnazjalnej. Lwów, Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Kl. III. Podręcznik dotąd nieustalony.

Kl. VI. Pawłowski Stanisław, Geografia krajów i mórz gozaeuropejskich.

Atlasy

E. Romer, Mały atlas geograficzny. Książnica-Atlas 1931.

E. Romer, Powszechny atlas geograficzny. Książnica-Atlas.

Matematyka.

Kl. I. Banach-Sierpiński-Stożek, Arytmetyka dla I. kl. gimn.

Kl. II. S. Banach i W. Stożek, Algebra. Dla kl. II. gimn. Książnica-Atlas 1934.

Kl. III. Podręcznik dotąd nieustalony.

Kl. VI. a) Miłulowicz, Podręcznik arytmetyki dla kl. VI. szkół średnich. Wyd. IV. Książnica-Atlas 1924; b) Łomnicki, Geometria jak w kl. IV.

Kl. VII. Miłulowicz J., Podręcznik arytmetyki dla kl. VII. Książnica Polska T. N. S. W.; b) Wojtowicz Wł., Trygonometria płaska do użytku szkół średnich. Gebethner i Wolff, Warszawa.

Kl. VIII. Wojtowicz Władysław, Trygonometria płaska do użytku szkół średnich. Gebethner i Wolff, Warszawa. Wydanie IV. 1928.

Książki pomocnicze.

Dla klas VI, VII. i VIII. Wojtowicz Wł., Tablice matematyczne 4-cyfrowe. Wyd. V. Gebethner i Wolff, Warszawa. 1927.

Kranz, Zbiór zadań matematycznych.

Biologia.

Kl. I. U. i T. Jaczewscy, Podręcznik zoologii dla I. kl. gimn.

Kl. II. Tadeusz Mul i Jan Radomski, Botanika, podręcznik dla II. klasy gimnazjalnej.

Kl. III. Podręcznik dotąd nieustalony.

Fizyka.

Kl. III. Podręcznik dotąd nieustalony.

Kl. VII. Sporzyński K., Fizyka do użytku szkół średnich. Oprac. Wł. J. Wyczalkowski. Tom. I—III. M. Arct. Warszawa.

Kl. VIII jak w kl. VII.

Propedeutyka filozofji.

Kl. VIII. a) Bykowski L., Podręcznik do zajęć praktycznych z dziedziny psychologii dla gimnazjów i seminarjów. Książnica Polska T. N. S. W.; b) Frycz i Tórn, Wypisy filozoficzne; c) Witwicki, Zarys psychologii. Książnica-Atlas 1928; d) Kazimierz Sośnicki, Zarys logiki.

XXI. SPIS UCZNIÓW.

Klasa Ia.

1. Bielawski Ryszard
2. Borowski Antoni
3. Cwikliński Bronisław
4. Deszczyński Ryszard
5. Gatza Bernard
6. Guz Jan
7. Hajka Florjan
8. Haas Jerzy
9. Jędrzejewski Jan
10. Kamiński Witold
11. Kościański Zbigniew
12. Kotlarczyk Józef
13. Kowalski Zygmunt
14. Kruczkowski Erwin
15. Kwiatkowski Bernard
16. Lewandowski Stefan
17. Maślankowski Tadeusz
18. Miedzianowski Franciszek
19. Neas Henryk
20. Nowaczyk Hieronim
21. Piotrowski Rudolf
22. Rogowski Antoni
23. Rutkowski Józef
24. Sontowski Aleksander
25. Sontowski Franciszek
26. Sobczak Franciszek
27. Stenzel Jan
28. Susmański Stefan
29. Szerów Teofil
30. Witkowski Henryk
31. Wolski Kazimierz
32. Wolszläger Kazimierz
33. Zalewski Stefan
34. Zawisłański Antoni
35. Żyła Władysław
36. Kutela Stanisław

Klasa Ib.

1. Bylicki Klemens
2. Brzeziński Tadeusz
3. Byczkowski Jerzy (skr. 15. V. 35)
4. Czarnecki Zbigniew, Henryk (skreśl. 15. V. 32)
5. Dąbrowski Edmund
6. Dobrzański Antoni
7. Domański Janusz
8. Drwęcki Zygmunt
9. Frąckowiak Marjan
10. Galicer Artur
11. Groszewski Ludwik
12. Gzella Zygmunt
13. Janusz Franciszek
14. Kątny Zdzisław
15. Kosznicki Mieczysław

16. Kowalski Kazimierz
17. Kraskowski Kazimierz
18. Kraszewski Jan (skreśl. 15. V. 35)
19. Kremer Erwin (wypis. 16. III. 35)
20. Maćkowiak Lech, Tadeusz
21. Nadolny Włodzimierz
22. Pawski Edmund
23. Porożyński Erwin
24. Raduński Władysław
25. Reich Edmund
26. Siark Edward
27. Słomkowski Władysław
28. Starostecki Leonard
29. Srodziński Wacław
30. Świstak Henryk
31. Talarczyk Polikarp
32. Tarkowski Zygmunt
33. Tuszyński Walenty
34. Urban Marjan
35. Urban Stanisław
36. Wojtowicz Bogdan
37. Zaorski Janusz
38. Zarzycki Zygmunt
39. Czarnik Jerzy, Kazimierz (wpisany 9. II. 35)

Klasa II a.

1. Becker Gerard
2. Blank Jan
3. Chrzanowski Stanisław
4. Czyżewski Maurycy
5. Dobrzański Józef
6. Dombrowski Tadeusz
7. Gilginas Franciszek
8. Głowacki Tadeusz
9. Gralla Kazimierz
10. Jasiński Kazimierz
11. Józefowicz Klemens
12. Karolewicz Jan
13. Karczmarczyk Leon
14. Kiersztan Eligjusz
15. Knappeis Ludwik, Harry
16. Knopkiewicz Edmund
17. Kołakowski Bernard
18. Kranc Maciej
19. Krefft Tadeusz
20. Kulerski Tadeusz
21. Łazarski Jerzy
22. Maćkowiak Lech
23. Masłowski Zbigniew
24. Mazur Kazimierz
25. Miechurski Henryk
26. Niedzielski Zygmunt
27. Noga Tadeusz
28. Piórkowski Józef

29. Pytel Czesław
30. Sobolewski Bogdan
(skreślony 15. V. 35)
31. Stawowy Tadeusz
32. Szczygłowski Franciszek
33. Witkowski Bogdan
34. Zaboklicki Janusz
35. Zembrzuski Ryszard
36. Zieliński Mieczysław
37. Zralski Jerzy (wypis. 22. XII. 34)

Klasa II b.

1. Banaszak Zygmunt
2. Bielawski Mieczysław
3. Duiski Witold
4. Gardzielewski Witold
5. Głazewski Kazimierz
6. Gołębiewski Zbigniew
7. Iqliński Jan
8. Jabłoński Bolesław
9. Jakubowski Lech
10. Kalicki Franciszek
11. Karczyński Paweł
12. Klimek Lech
13. Krakowiak Jan
14. Krauze Tadeusz
15. Krogulski Władysław
(wypisany 22. XII. 34)
16. Luptowski Edmund
17. Monka Jan
18. Niedzielski Hubert
19. Nowiński Paweł
20. Nowiński Zygfryd
21. Nowoczyn Witold
22. Ochota Lech
23. Pardon Henryk
24. Pawlikowski Lucjan
25. Piotrowski Franciszek
26. Pokojski Teofil
27. Porożyński Jan
28. Rudnik Bronisław
29. Schubert Karol
30. Watorowski Leon
31. Zajać Orest
32. Zasadowski Stanisław
33. Zieliński Benedykt
34. Zwierzchowski Julian
35. Żelewski Mieczysław

Klasa V.

1. Busse Erwin
2. Ciurla Eugenjusz
3. Ciurla Mieczysław
4. Czyżewski Lucjan
5. Danielewicz Feliks
6. Dembowski Michał
7. Dybek Zdzisław
8. Dziuba Marjan

9. Gajewski Konrad
(wypisany 2. V. 35)
10. Górski Edwin
11. Grabowski Tadeusz
12. Herc Jerzy
13. Jerka Apolonjusz
14. Józefowicz Henryk
15. Kołakowski Alfons
16. Kowalewski Alfons
17. Krajewski Zygmunt
18. Krausewicz Klemens
(wypisany 19. X. 34)
19. Kurzyński Bolesław
20. Kustroń Stanisław
21. Lemanowicz Witold
(wydalony 31. I. 35)
22. Leśniewski Jerzy
23. Listewnik Jan
24. Mokszy Henryk
25. Nalborski Henryk
26. Neumann Alfons
27. Noga Jerzy
28. Nowakowski Konrad
29. Ossowski Stanisław
30. Pasternak Aleksander
31. Rutkowski Tadeusz
32. Spychała Henryk
33. Słotowski Tadeusz
34. Steinborn Bronisław
(wypisany 27. XI. 34)
35. Sujkowski Zdzisław
36. Talarczyk Józef
(wypisany 28. V. 35)
37. Tomaszewski Dionizj
38. Wasielewski Maksymilian
39. Werner Józef
40. Zacerkownyi Emiljan
41. Zieliński Edward
42. Zieliński Henryk
43. Zieliński Stefan
44. Piotrowski Alfons

Klasa VI.

1. Burda Stanisław
2. Gołębiewski Kazimierz
(skreślony 15. V. 35)
3. Hennig Paweł
4. Januszek Jan (wypis. 26. IV. 35)
5. Kubera Hilarjusz
6. Kwella Bernard
7. Maćkowiak Czesław
8. Najdrowski Franciszek
9. Nelkowski Stefan
10. Nowakowski Feliks
11. Ochman Czesław
12. Opółka Czesław
13. Radkowski Maksymilian
14. Raszkowski Robert

15. Ronowski Konrad
16. Roszewski Edmund
17. Rudka Zbigniew
18. Rutkowski Czesław
19. Samulowski Klemens
20. Smoliński Gerard
21. Stanisławski Rudolf
22. Strzelecki Ryszard
23. Tarkowski Czesław
24. Tomaszewski Wacław
25. Wilamowski Jan
26. Wróblewski Walenty
27. Wierczyński Gerard
28. Zaleski Arno
29. Zieliński Alfons
30. Żudrak Piotr

Klasa VII.

1. Bajer Tadeusz (wypis. 20. I. 35)
2. Baumgart Czesław
3. Bereznicki Woiciech
4. Bojanowski Aleksander
(wypisany 22. XII 34)
5. Bruss Leon
6. Dudzik Czesław
7. Gorywoda Bogdan
(wypisany 4. IV. 35)
8. Günther Tadeusz
9. Kamiński Andrzej
10. Karczmarczyk Zygmunt
11. Kowalczyk Józef
12. Krajewski Zdzisław
13. Kubisch Gerard

14. Laskowicz Ludwik
(wypisany 15. XI. 34)
15. Marzinek Bolesław
16. Rolewski Franciszek
17. Rost Franciszek
18. Skibiński Zygmunt
19. Topolski Władysław
(wypisany 12. XI. 34)
20. Waśkowski Aleksander
21. Wojnowski Lech
22. Zacerkowny Jarosław
23. Metzger Franciszek

Klasa VIII.

1. Adamczak Jerzy
2. Baranowski Konstanty
3. Brocki Antoni
4. Czajkowski Franciszek
5. Gojdz Władysław
6. Jędrach Kazimierz
7. Kordys Jan
8. Krefft Mikołaj
9. Kubisch Edmund
10. Łyskawa Alfons
11. Ossowski Henryk
12. Pawelec Czesław
13. Piotrowski Teodor
14. Preuhs Bruno
15. Raduński Józef
16. Rakowski Zenon
17. Stobba Mieczysław
18. Stołowski Jan
19. Urbański Włodzimierz

XXII. DZIAŁ INFORMACYJNY.

1) Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 27 marca 1933 r. Nr. I. Pr. - 341/33 wprowadzono dla młodzieży szkół średnich ogólnokształcących jednolity ubiór szkolny.

Z początkiem roku szkolnego 1935/36 obowiązuje wszystkich uczniów zakładu, z wyjątkiem uczniów klasy ósmej, sprawienie przepisanych czapek, mundurów i płaszczy.

Ubiór ucznia stanowią:

Czapka-maciejówka koloru ciemno-granatowego, fason pełny, obramowana dookoła górnego szewu wypustką barwy szkoły, odznaka metalowa z blachy tłoczonej, czarny skórzany daszek, czarny skórzany pasek ze sprzączką, po bokach gładkie guziki z białego metalu. W porze letniej zalecony kapelusz z płótna lnianego koloru naturalnego, fason harcerski, z odznaką metalową z blachy tłoczonej.

Marynarka, koloru ciemno-granatowego, dwurzędowa, zapięta na trzy guziki, zrobiona jednak tak, aby można ją było zapiąć i na czwarty guzik pod szyją; krój marynarki lekko wcięty, tył gładki, z przodu dwie dolne kieszenie z patką, trzecia (piersiówka) zakończona listewką; rękaw zakończony mankietem obramowanym wypustką barwy szkoły, na mankiecie dwa guziczki, na wysokości $\frac{3}{4}$ lewego rękawa, umieszczona tarcza barwy szkoły, obramowana srebrną nitką z wyhaftowanym na niej srebrną nitką numerem; guziki przy marynarce z białego metalu gładkie.

Krawat koloru ciemno-granatowego.

W porze letniej zalecona bluzka z płótna lnianego, koloru naturalnego, luźna, wpuszczana w spodnie, z kołnierzem wykładanym, zapięta na trzy guziki z masy perłowej, jedna kieszonka (piersiówka) zapięta na guzik; rękawy koszulowe, zakończone mankietami, zapiętymi na dwa guziczki, na wysokości $\frac{3}{4}$ lewego rękawa obramowana nitką barwy szkoły, tarcza o polu barwy płótna z numerem.

Spodnie koloru ciemno-granatowego, krótkie, wszyte w pasek, zapięte pod kolanem, zaopatrzone w dwie kieszenie tylne (zapinane) oraz z przodu w kieszonkę na zegarek lub, zwłaszcza do stroju uroczystego, spodnie koloru ciemno-granatowego, długie, z wypustką boczną barwy szkoły, zaopatrzone w dwie kieszenie tylne (zapinane) oraz z przodu w kieszonkę na zegarek.

W porze letniej zalecone spodnie koloru granatowego, płóciennie lub półwełniane, krótkie do kolan, do paska skózanego. zaopatrzone w dwie kieszenie tylne (zapinane, oraz z przodu w kieszonkę na zegarek.

Pończochy lub skarpety ciemne. Trzewiki lub pantofle sznurowane, ciemne. W porze letniej wolno uczniom nosić obuwie płócienne w dowolnej barwie.

Płaszcz koloru ciemno-granatowego, dwurzędowy, zapinany na pięć guzików, krój lekko wcięty, tył z patką lekko przymarszczoną, dwie kieszenie z patką, rękaw zakończony mankietem, obramowanym wypustką barwy typu szkoły, na wysokości $\frac{3}{4}$, lewego rękawa umieszczona tarcza barwy szkoły, obramowana srebrną nitką z wyhaftowanym na niej srebrną nitką numerem, płaszcz szyty szerokim kaniem, guziki przy płaszczu z białego metalu gładkie.

Uczniom wolno używać popielatych swetrów, w miesiącach zaś zimowych wolno im nosić kołnierze futrzane, ochraniające na uszy i t. p.

W czasie pracy w laboratorjach lub warsztatach mogą uczniowie nosić fartuch holoru granatowego.

2) Rodzice młodzieży szkolnej obowiązani są do przestrzegania przepisów szkolnych, które nowowstępujący uczniowie otrzymują przy przyjęciu do Zakładu.

3) Rodzice młodzieży zamiejscowej mogą umieszczać dzieci tylko na takich stancjach, które otrzymały na to upoważnienie Dyrekcji, w przeciwnym razie narażają się na usunięcie dziecka ze stancji.

4) Młodzieży Zakładu wolno się znajdować na ulicach i placach publicznych w sierpniu, wrześniu, kwietniu i maju do godziny 8-mej wieczorem, w czerwcu do godziny 9-tej a w miesiącach od października do marca włącznie do 7-mej wieczorem.

5) W roku szkolnym 1935/36 obowiązywać będą w klasie I-szej, II-giej i III-ciej nowe podręczniki do wszystkich przedmiotów, natomiast w klasach VI—VIII nie nastąpi żadna zmiana podręczników. Spis podręczników, wprowadzonych na rok szkolny 1935/36 otrzymują księgarnie naszego miasta po otrzymaniu przez Dyrekcję odnośnego rozporządzenia.

Nabożeństwo szkolne, rozpoczynające rok szkolny 1935/36, odprawi się dnia 2-go września 1935 r. o godzinie 8-mej rano w kościele pojezuickim.

BIBLIOTEKA MIEJSKA

W GRUDZIĄDZU

4
2

Sprawozdanie
Dyrekcji...

2.534/W

wzp9 787 20.000 12.75 r.

DRUKARNIA POSPIESZNA
CZESŁAW NOWAKOWSKI
GRUDZIĄDZ, UL. TORUŃSKA NR. 8